

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Realna garancija

Angleški svetovni imperij prehaja po svetovni vojni v novo dobo svoje politike. Imperij ni bil nikakoli tvorba globljih političnih zasnov, ki bi bila vztrajna iz genialnosti tega ali onega angleškega političnega državnika. Tvorba britskega imperija je mnogo bolj veriga izredno dobro uspešnih in z zdravim pametjo izbranih slučajev, ki so se zdeli z politično logiko čisto celo v nasprotju, a so v nadaljnjem razvoju vendarle obstali, ker so bili plod globokih gospodarskih interesov. Vsa osnovna razpoložljivost angleških dominijonov, poldominijonov in kolonij se ni držala skupaj z drugim hotenjem, ko samo z zavestjo skupne rasti, od katere so vse veje in vejice angleškega imperija dobivale zadosti življenjskega soka.

Če je bila v svetovnih političnih okoliščinah pred vojno zavest skupne rasti dovolj močan razlog za obstoj britskega imperija, pa je po svetovni vojni v novih okoliščinah nastopila za Anglijo z ozirom na imperij nova naloga. Težave svetovnega gospodarstva so londonski finančni trg zelo oslabil. Gotovi deli britskega imperija, ki so bistvo zveze z Anglijo čutili predvsem v moči angleške trgovine in angleških financ, so v zadnjih letih pokazali povečano težnjo po ločitvi od Londona, od katerega niso več toliko dobivali, kakor so želeli. Če pa ima London že v upravljanju imperija toliko težave, potem ni čudno, če kaže čedalje bolj tendenco, da se oprosti starih političnih tradicij in obveznosti, ki mu v okviru imperialne politike ne morejo več nuditi nikake koristi in olajšave. Svojim imperialnim članicam je zato Angliji dolžna, da vodi napram Evropi silno oprezno politiko. Kakšno?, boste vprašali.

Dominijoni in kolonije žive z Anglijo v zavesti zgolj interesne skupnosti. Razkrojevalne težnje v imperiju more Anglija premagati le s politiko brambor interesov zgolj britskih imperialnih narodov. Brž, ko bi nastopil le en dogodek, kjer bi grozila vojna in bi bila Anglija v ta dogodek le malo zapletena po obveznostih, ki nimajo nič skupnega z imperijem, b to povzročilo silne pretresljave konstrukcije imperialne stavbe. Vsak član britskega imperija se izživlja danes v svojih naravnih gospodarskih smereh, ki jih ne določuje več politika Londona, ampak jih narekujejo zahteve moderne trgovske politike. V odločitvah evropskih konfliktov zato London ni več samostojen in svoboden, kakor je bil n. pr. za časa Napoleona ali celo še neposredno pred vojno, ko se je imperij v svoji današnji strukturi šele tvoril. V vseh evropskih političnih odločitvah sodeluje London danes s skrajno previdnostjo. Na evropskem kontinentu ne sme nikjer izbruhniti vojna, dokler Anglija ne najde pravilne rešitve odnosov nevtralnih držav do vojskujočih se velesil. Le ta oblika angleškega udeleževanja v evropski politiki je danes za ves angleški imperij edino možna in za vse članice imperija sprejemljiva. Najboljše pa je za Anglijo, ki se ne sme zaplesti v nobeno vojno, da ne pride v nevarnost kompaktnost britskega imperija, če se vsaka vojska eploh prepreči.

Seveda angleška politika v bistvu zato ni postala nič bolj miroljubna nego je bila prej in nič manj bojevala kakor je bila za časa mogočnih angleških osvajalcev sveta. Zgodovina namreč še nikdar ni izboljšala človeškega značaja; le okoliščine nalagajo angleški diplomaciji dolžnost, da je danes v vseh okoliščinah kar najbolj miroljubna. Če pa je že angleška diplomacija miroljubna, zahteva zato Anglija tudi od drugih narodov, da so miroljubni! Značaj angleškega puritanizma — a hkrati tudi angleškimi interesom popolnoma odgovarja velika skrb angleških volilnih krogov, da se vse mirovne ustanove v svetu še bolj izpopolnijo. Zenevska Zveza narodov mora pravilno rešiti razorožitveni problem, haško razodišče in svetovna gospodarska konferenca morata vrniti svetu novo vero v možnost mirne rešitve nesrečnih gospodarskih in političnih zapletljav. Angleški pacifizem tako ne temelji le na izvestnih idealih, ampak sloni v angleškem javnem mnenju na vsem onem, kar angleškim interesom v danem trenutku najbolj prija. Iz vsega tega izvira, da je angleška miroljubna politika v toliko iskrena, v kolikor je primorana, da v gotovi bodočnosti prepreči vse konflikte med državami, kjer bi lahko nastal požar, ki bi potegnil tudi Anglijo za seboj.

Če pa se britski svetovni imperij ne čuti več dovolj močnega, da bi započel in vodil vojno na tej ali oni strani, je pa ravno zato njegova povojna politika najtrdnješa opora in garancija za mir med vsemi narodi. Vsi narodi, ki vodijo iskreno miroljubno politiko, so zato lahko sigurni, da jih bo v njihovem stremeljenju po ohranitvi miru angleška diplomacija zmiraj podpirala. Žalibog londonska diplomacija v tem težnjenju nima še popolnoma svobodnih rok in je zato čisto evropska kratika nad navideznimi nasprotji londonske politike razumljiva. Nemci na primer mislijo, da Anglija zato ne podpira nemškega »miroljubja«, ker da vse uradništvo angleškega zunanjega ministrstva in posebno admiraltete žive pod stalnim vtisom »pospešenega francoskega oboroževanja«, ki se v Sredozemlju kosa z italijanskim. Neodvisnost angleške diplomacije napram francoski je zato, pravijo Nemci, silno obremenjena in zato v vprašanju rešitve evropskih problemov, ki se postavljajo v Ženevi. Anglija ne more tvegati zmage ene radikalne angleške teze, ki odgovarja miroljubnim zahtevam evropskih in izvenevropskih narodov. Nemci se v tem seveda motijo, ker njihova evropska teza je na dnu vse kaj drugega nego miroljubna. Vezanost Anglije na Francijo je v resnici le nov dokaz, da Anglija baš v sporazumu s Francijo vidi najboljšo bodočnost za mir — res je le,

Revizionistična kampanja se nadaljuje

Nemci zahtevajo Pomorje

Poljska protestira

Berlin, 2. jan. Vsi nemški listi poudarjajo v svojih zunanje-političnih pregledih, da je preteklo leto prineslo bogato žetev nemški zunanji politiki, kolikor je stremela ta vsa povojna leta za revizijo mirovni pogodbe. V političnih krogih nikakor ne skrivajo, da bo Nemčija šla po sedanji poti naprej in da bo še v tem letu tudi uradno načela s katerokoli pretvezo vprašanje revizije meja. V Lozani se je otrsela težka bremena reparacij in v Ženevi ji je Francija priznala enakopravnost glede oboroževanja; versailleska pogodba se je torej pričela kršiti.

»Trinajst let je trajala trdovratna borba za Versailles v nepremičnih postojankah« piše katoliška »Germania«. »Dosegli smo nekaj posameznih uspehov, posamezne utrdbe so padle v roke napadalca, tudi umakniti smo se večasih morali, ker so branilci vztrajno držali fronto. Nato je prišla lakota in gospodarska stiska ter zdrobila oba nasprotnika, napadalec je pripeljal nove sile in po sistematičnem in strahovitem ognju se je končno posrečil glavni napad; Nemci so se dvignili iz svojih postojank in začela se je premečna vojna na prostem, ki se je čedalje bolj razvijala v prid napadalcem. Versailleska utrdba se je stresla, revizija korači!«

V političnih krogih z veseljem ugotavljajo, da je Franciji v teku krepka evolucija javnega mnenja o vprašanju nedotakljivosti pogodb. Nikakor ni več verjetno, da bi se v francosko zunanje ministrstvo vrnil ljudje, kakor Tardieu ali Laval, ki so trdovratno branili črko mirovni pogodbi, saj je danes celo uradna francoska zunanja politika ubrala povsem novo pot, tako da lahko trdimo, da se je Francija skoro postavila na čelo revizionistov samih. To velja seveda kolikor gre za revizijo določenih gospodarskega značaja, in glede vprašanja vojaških klavzul; s tem da se je Francija uprla plačevanju svojega dolga Ameriki, je prelomila pogodbo glede ureditve medzavezniških dolgov. Ker je Francija prelomila to pogodbo, tako razenirajo v Berlinu, je sama pred vsem svetom dala dokaz, da niso mednarodne pogodbe večne in da jih je treba revidirati, kadar jih eden izmed pogodbenikov ne more izvesti. Herriot je prav zato, da bi bila francoska politika v vsakem pogledu dosledna, zahteval, da Francija plača decemberski obrok Združenim državam in tako izpolni pogodbo. Nemci trdijo, da so oni toliko manj dolžni izvršiti versaillesko pogodbo, ker jim je bila ta vsiljena, (Nemški diplomati seveda radi pozabljajo, da se je Francija uprla plačilu svojega dolga Ameriki, ker je odpustila Nemcem reparacije, s katerimi je plačevala ta dolg, in sicer v prepričanju, da bo tudi Amerika velikodušno napravila križ čez svoje terjatve. Op. ur.)

Francija je priznala Nemčiji enakopravnost v oboroževanju pod pogojem, da z novo pogodbo o nenapadanju, ki bi vezala vse evropske države, zagotovi sebi sami in svojim zaveznikom, posebno Poljski varnost. »Germania« n. pr. pravi, da si Franciozi nikdar ne bodo zagotovili varnosti ne s svojo armado ne s tisto, s katero naj bi razpolagala Zveza narodov, pač pa bo najboljša jamstvo za varnost revizija mirovni pogodb. List prihaja do zaključkov, ki ne puščajo nikakega dvoma več o bodoči akciji nemške diplomacije za revizijo meja. »Revizija ni nikakor vprašanje bodočnosti,« piše list, »temveč naloga sedanosti in prihodnje leto evropske politike mora potekati v znamenju te revizije, sicer se bodo izpolnile temne napovedi pesimistov. Pogovor, ki jih je Herriot stavil v Ženevi za priznanje enakopravnosti, Nemčija ne bo izpolnila, pač pa bi lahko ponudila Franciji roko za sklenitev kakšnega »evropskega Lokarna«, ako bi ta slonel na drugačnih določbah, na drugačnih mejah (!) in na drugačnih moralnih načelih kakor versailleska mirovna pogodba.

da tudi v svojem prijateljstvu do Francije ne gre preveč gotove meje — zopet v interesu ohranitve miru. Japonsko-kitajski konflikt v Ženevi tudi ne more dovesti angleških diplomatov do one neodvisnosti razsodbe, ki jo je v problemih Pacifika angleška diplomacija v preteklosti že tolikokrat izvedla in še to največkrat v korist imperija samega. Interesi avstralske in novozelandske diplomacije namreč preveč nasprotujejo japonskim interesom, da bi London mogel Japonsko proti Kitajski podpreti vsaj z isto silo kakor jo podpira Pariz. Toda to je tudi le v korist miru, ker kolikor toliko brzda japonski imperializem.

Posledice te »angleške politike se v vsej evropski diplomaciji čutijo predvsem kot čim močnejša zavora napram vsem radikalnim stremeljenjem svetovne politike. Da se v nobeni zadevi ne pride prehitro do rešitve, to je danes edina taktika angleške diplomacije, ker je prepričana, da je prenačlenjenost za mir v Evropi, pa tudi za izravnavanje njene gospodarske hegemonije v svetu le škodljiva. S tem, da Anglija zagotovo čim daljši miren razvoj dogodkov v Evropi, upa, da bo v procesu preoblikovanja nove gospodarske in politične vsebine sveta svojim interesom, ki so edini najsplošnejši tvorci britanske imperialne skupnosti, zagotavljala ono stopnjo uspeha, ki bo današnje navidezno drugoredu vlogo Anglije v svetovni politiki postavila v mednarodnem pogledu zopet na prvo mesto.

Mussolini ne odneha

Italija zahteva revizijo

London, 2. jan. Ž. Italofilski »Observer« v poročilu iz Rima piše o stanju fašističnega režima in zatrjuje, da se fašistična zunanja politika ne bo prav nič spremenila. Z državami, s katerimi je Italija v prijateljskih odnosih, bo ostala še naprej tako in bo skušala te zveze še okrepiti. Z državami, s katerimi Italija ne živi v popolnoma prijateljskem sožitju, bo skušala Italija razjasniti vse nesporazume, in če to ne bo mogoče z besedo, jih

zavedajo, da bo morala Nemčija zavzeti javno to stališče in zavrniti podpis pogodbe, ki bi jamčila za sedanji status quo med Poljsko in Nemčijo.

Varšava, 2. jan. Okoli 50 poljskih organizatorjev je sestavilo spomenico v angleškem jeziku, v kateri protestirajo proti nemški propagandi za revizijo meja. Spomenica je bila razposlana po vsem svetu. V njej je rečeno, da so današnje meje mnogo bolj pravične, kakor so bile pred svetovno vojno. V Nemčiji se nahaja še danes en milijon Poljakov in v Rusiji poldrug milijon. Nemci danes zahtevajo Pomorje ali tako zvani koridor. Gotovo je, da ne bo Poljska odstopila niti pedi zemlje, kaj šele Pomorje, brez katerega ne more živeti ne politično ne gospodarsko. Nemci bi radi vneli Poljski neodvisnost in bi radi upostavili direkten stik z Rusijo ter v ta namen uničili Litvo, Letsko in Estonijo.

Kako je Romunija prestopila prag novega leta

V znamenju demokracije in izboljšanja

Bukarešt, 2. jan. Ž. S prihodom Maniu se je v Romuniji politični položaj zelo spremenil. Izvršile so se tudi spremembe v sestavi uradniškega kadra, čeprav v omejeni meri. Do značilnih sprememb je prišlo zadnje dni v vodstvu policije in železniškega ravnanstva. Glavni ravnatelj državnih železnic Joannescu je podal demisijo, ki je bila sprejeta. Joannescu je bil prej aktivni članik ter je bil upokojen kot general. Nadalje je demisioniral glavni ravnatelj pošte in brzojava, prav tako upokojeni general. 29. decembra 1932 pa je demisioniral tretji general Stangaciu, ki je bil glavni ravnatelj državne tajne policije. Na njegovo mesto bo postavljen dr. Evgen Blanu.

Ti generali so bili postavljeni na omenjene položaje pred dvema leti, ko je zavladovala diktatura profesorja Jorge. Maniu je bil velik sovražnik teh imenovanj ter je vedno smatral, da vojaške osebnosti ne smejo zavzemati onih mest državi, ki so namenjena meščanskim osebam. Omenjeni trije generali so dobro vedeli, kakšno stališče zastopa Maniu ter so raje sami odstopili, da se izognejo prisilni upokojitvi.

Gospodarski položaj Romunije pa seveda ni blesteč, ker se v tako kratkem času tudi po najboljšem režimu ne da popraviti. Letošnji proračun se bo končal z rekordnim deficitom 10 milijard lejev! Če abstrahiramo od naravnih posledic gospodarske krize, je ta ogromni deficit po velikem delu zakriviljen po bajeslovnem zapravljanju in korupciji bivšega režima profesorja Jorge. Pod demokratsko kmetičko vlado dr. Maniu se je inkasno državne blagajne vsaj v toliko izboljšal, da dobivajo od prvega dne nastopa dr. Maniueve vlade do danes

nes uradniki redno svoje plače kakor tudi upokojenci svoje pokojnine, dočim so za vladanja Jorge ostajali po več mesecev brez plače.

Rador poroča: Kralj Karel je sprejel predsednika vlade Maniu in člane vlade, ki so kralju čestitali za novo leto. Maniu je imel pri tej priliki govor, v katerem je naglasil svoje prepričanje, da se bo romunskemu narodu posrečilo prebrskati sedanje težave. Poudaril je tudi popolno solidarnost vseh živih sil romunskega naroda, ki so strnjene okoli prestola.

Kralj Karel se je predsedniku vlade zahvalil za čestitke in dejal, da tudi on goji vero in nado vlade v izboljšanje bodočnosti ter naglasil, da bo vedno ostal čuvav tradicij romunskega naroda.

Nato je kralj Karel sprejel člane diplomatskega zbora, ki so mu z dojenom kardinalom magrom Dolcjem na čelu prišli v imenu zastopnikov tujih držav voščiti novo leto.

Uspešna pogajanja za moratorij

Bukarešt, 2. jan. Ž. Minister Lugeceanu se že dva tedna mudi v Ženevi in Parizu na čelu romunske delegacije, ki se pogaja za ureditev važnih finančnih vprašanj. Pogajanja potekajo ugodno in bo Romunija najbrž dosegla odgoditev plačila svojih inozemskih dolgov do 16. marca 1933. Začenšen sporazum je bil podpisan v Parizu, s čemer je pridobila Romunija na česu. Pogajanja se nadaljujejo radi sklenitve končnega sporazuma za likvidacije tega vprašanja.

Resolucije kongresa v Turčanskem Sv. Martinu

Slovaki zahtevajo autonomijo

Praga, 2. januarja. 28. in 29. decembra 1932 se je vršil v Turčanskem Sv. Martinu velik zbor Hlinkove ljudske (katoliške) ter Razunove narodne (evangeljske) stranke. Zborovanje, ki predstavlja enotno fronto vseh Slovkov za avtonomijo, je sprejelo politični program za vse Slovake brez razlike političnega, socialnega ali verskega mišljenja. Nastopili so Hlinka, dr. Tiso, Razus in drugi voditelji slovaškega naroda, ki so izjavili, da so Slovaki svoj narod. Zgodovina pozna v celem svojem toku dva naroda: češki in slovaški. Pittsburski dogovor, ki je šele omogočil zedinjenje Čehov in Slovkov, je bil sestavljen na priznanju českega in slovaškega naroda in na priznanju popolne narodno-politične avtonomije Slovkov. Slovaki danes bolj odločno nego kdarkoli prej zahtevajo, da se točke pittsburskega dogovora lojalno izpolnijo.

Zborovanje je za tem z velikim navdušenjem sprejelo resolucijo, ki zahteva državno-pravno priznanje slovaškega naroda in podelitev avtonomije v smislu 1000 letne tradicije in sklepov čeških in slovaških zastopnikov v Pittsburgu. Slovakijska mora dobiti slovaško zakonodajno skupščino in samostojno slovaško vlado, odgovorno tej skupščini, in skupnem češko-slovaškem parlamentu pa se imajo obravnavati samo skupne finance, vojaške zadeve in zunanja politika. Nemudoma pa mora sedanja

čechoslovaška vlada izpolniti zahteve Slovkov, kar se tiče slovaškega narodnega verskega šolstva. Tako katoliška kakor evangeljska stranka odločno odklanjata brezkonfesionalno državno šolo in zahtevata šolo, ki spoštuje versko prepričanje in verske zahteve staršev.

V resoluciji je nadalje rečeno, da Slovaki ne morejo sprejeti zadnje šolske reforme Dererja. Slovaki zahtevajo na slovaških šolah učne knjige v slovaškem jeziku. Slovaki zahtevajo tudi, da se ustanovi tehnika za Slovake. Profesorji, ki nimajo maturitetnega izpita iz slovaščine, morajo ta izpit nadnadno napraviti. Naposled poziva resolucija vse Slovake, da naj pozabijo verske in razredne razlike ter skupno delajo na ohranitev slovaškega jezika in slovaške narodne kulture.

Po programu »Velikega besednika«

Buenos Aires, 2. januarja. Po več kot 21 urni debati je mestni svet Buenos Airesa ob vročini 37 stopinj sprejel predlog, da se iz vseh mestnih bolnišnic, sirotišnic in podobnih zavodov odpustijo redovniki kakor tudi redovnice.

Dunajska vremenska napoved. V splošnem bo še večinoma jasno, na zapadu Avstrije pa se bodo pojavili visoki oblaki. Tam kjer je megla, se bo temperatura nekoliko dvignila, morda se bodo tudi megle začelo razkadile.

Nove smernice g. Roosevelta

USA opusti dosedanje politiko izoliranosti

London, 2. jan. AA. Washingtonski dopisnik dveh velikih konservativnih listov »Daily Telegraph« in »Times« gledata ameriško politiko v letu 1933 takole: Letos pride konec dosedanje politike izoliranosti, ki jo izvajajo v Ameriki še od Hardinga dalje. Dopisnik »Daily Telegraph« trdi, da prihajajo tako v republikanskih kakor v demokratičnih krogih do spoznanja, da je sodelovanje z Evropo potrebno. Vsa Amerika, pravi dopisnik, je prepričana, da je politika izoliranosti, ki so jo ameriške vlade izvajale v zadnjih letih, obrodila zelo slabe sadove. Posebno se po dopisnikovi sodbi tega zaveda Roosevelt, ki je povabil več odličnih po-

litikov iz demokratičnega in republikanskega tabora na vrsto razgovorov, na katerih bi izmenjali predsedniško sodbo in sodbo zastopnikov javnega mnenja.

Se določene piše dopisnik »Times«, ki posebno naglašajo, da so vsi listi v novoletni številki napovedali, da bo vlada preuredila dosedanje smerice zunanje politike. Dopisnik z zadovoljenjem ugotavlja, da se sme zdaj, ko sta se Roosevelt in Hoover pogovorila, pričakovati, da pride do nekaterih odločitev, glede katerih sta si obe stranki edini, še preden se Roosevelt preseli v Belo hišo.

Prihodnji četrtek se bo vršil sestanek med več senatorji in poslanci. Dopisnik »Times« misli, da

bo Roosevelt pri tej priliki podal glavne smerice svoje zunanje politike.

Washington, 2. jan. Z. Roosevelt je za četrtek poklical k sebi voditelje demokratske stranke. Govorijo, da je Roosevelt sklenil, da takoj po 4. marcu skliče kongres k izrednemu zasedanju, da se predvsem reši vprašanje proračunskega deficita. V ta namen namerava Roosevelt znižati vse državne davke za 25%. Novih davkov, razen na pivo in vino, Roosevelt ne bo razpisal. Z demokratičnimi voditelji bo proučil vse zunanje politične probleme in namerava izpeljati Ameriko iz dosedanje »splendid isolation«.

Delovanje III. internacionale na zapadu

Kako je bil zamišljen puč v Španiji

Barcelona, 2. januarja. Policija mrzlično nadaljuje poizvedovanja, da odkrije kolovodje komunistične zarote, ki je imela namen, da se proglašijo v Španiji sovjeti. Na Silvestrovo sta bili aretirani v Barceloni dve ženski, od katerih je ena, Amalija Heras, ljubavnica enega izmed kolovodij, ki se še vedno skriva. Razen teh dveh žensk je policija aretirala tudi tista dva moška, ki so ju policija pretekli četrtek, 29. decembra 1932 nenadoma zalotili v neki remizi, priklicani po eksploziji, ki se je tam vsled napačne manipulacije nenadoma zgodila. Ta dva moška sta takrat zbežala, sedaj so ju pa našli in spoznali v njih znana komunisti Antona Giralu in Jožefa Balarta. Obadva sta se bila v Španijo vrnila iz Francije.

Poročila iz Seville pravijo, da so imeli zarotniki svoje celice tudi v tem mestu. Do zdaj je policija tukaj zaprla štiri osebe, katerih imena zaenkrat ne bodo izdani. Na Silvestrovo popoldne so agenti zasledili v ulici San Luis komunistično zborovanje, na katerem je neki delavski delegat, ki se je nedavno vrnil iz sovjetske republike, nameraval podati svoje poročilo in instrukcije, kako naj bi se organizirali povsod po Španiji sovjeti.

Oblast je sedaj prepričana, da je železničarski štrajk bil organiziran od komunističnih elementov in da nikakor nima samo gospodarskega ozadja. Španski komunisti nikakor ne razpolagajo s fondi, ki so potrebni za to, da se tiskajo dnevniki, razpečavajo manifesti, najemajo avtomobili in nabavljajo orožje. Očividno je, da dobivajo velike vsote od tretje internacionale v Moskvi. Pri tej priliki se desničarski listi zaganjajo v katalonsko vladno, češ, odkar obstoja avtonomna oblast, je policijska služba

popustila. To pa ni res, kajti Barcelona je že davno, še iz monarhističnih časov, centrala vseh revolucionarnih elementov, ker je največje delavsko središče iberijskega polotoka. Sicer pa so prekratni pokreti v zadnjem času navadno veliko bolj živahni v Seville, ki je špansko mesto v najodličnejšem pomenu besede. Baš katalonski policiji se je zahvaliti, da je bila komunistična zarota odkrita in naglo zadušena.

Novi dokumenti, ki jih je policija našla, potrjujejo, da se je bilo komunistom posrečilo pridobiti zase veliko vojakov v različnih regimentih. Revolucija bi bila morala izbruhniti 10. januarja, tajna organizacija pa, ki je vršila priprave zanj, se je imenovala »Grupo anarcho Los Bohemios«. Konstatiralo se je tudi, da je večina bomb, ki so jih našli tako v Barceloni kakor tudi v drugih krajih polotoka, bila konstruirana na vojaški način kot ročne bombe, dočim so sedaj španski teroristi uporabljali izključno samo bombe z mašinerijo na uro.

Zopet bombe

Barcelona, 2. januarja. AA. Danes ob pol 2 je v pomorskem predmestju eksplozija bomba. Eksplozija je napravila ogromno materialno škodo. Policija je aretirala 6 pripadnikov ekstremistične stranke. Njihova imena je policija našla pri lastniku zaloge bomb, ki jo je te dni odkril.

Generalna stavka ni izbruhnila

Madrid, 2. januarja. AA. Splošna stavka železničarjev, ki so jo kot predakt revolucije zamišlili komunisti in anarhisti, ni izbruhnila. Na vseh progah vlada popoln mir in vsi uslužbenci delajo normalno.

Polom de Valerove politike?

Nova irska stranka za spravo z Anglijo

Dublin, 2. jan. AA. Snoči je dublinski župan Byrne govoril o novi irski stranki in o njenih ciljih. Glavni cilji nove irske stranke bodo bile:

1. ukinitve gospodarske borbe z Anglijo;
2. vpostavitve prijateljskih odnosov z Veliko Britanijo, da se s tem izboljša položaj irske trgovine in poljedelstva;
3. spoštovanje pogodbe, ki daje 26 odborom pol-

nomonja, izpremembe naj se izvrše le s novimi pogajanjmi;

4. izboljšanje položaja svobodne irske države, tako da bi tudi severna Irska tvorila s svobodno irsko državo zvezo 32 odborov.

Dublinski župan je mnenja, da bo nova stranka imela v irskem parlamentu lahko 80 do 90 poslanskih mest.

Novo leto v Nemčiji

Hindenburg poziva k edinosti

Berlin, 2. jan. tg. Pri sprejemu diplomatov na dan novega leta pri Hindenburgu je doyen nunoj Orsenigo izrazil posebno upanje, da se bo splošno gospodarstvo zopet dvignilo z zbiranimi mednarodnimi trgovinskimi odnosi, ki so prvi pogoj za blagostanje človeštva. Najprej je treba rešiti problem brezposelnosti. Hindenburg je v svojem odgovoru priznal, da je treba najprej pomagati narodnemu gospodarstvu, vendar pa je treba prej kot podlago vseh mednarodnih odnosov zopet obnoviti medsebojno zaupanje.

Pri sprejemu nemške državne vlade je državni kancelier general Schleicher posebno naglašal, da se je Nemčija vrnila na razoroženo konferenco, na kateri se mora doseči resnična splošna razorožitev in enaka varnost za vse države. Če se poleg tega še posreči, vrniti nemški mladini v okviru milice pravico do obrambe države, bo s tem storjen velik korak za poravnavo notranjih nasprotij. Od predsedstva nomškega državnega zbora je napravil obisk pri Hindenburgu samo socialnodemokratski podpredsednik Lobe, dočim narodnosocialistični predsednik Göring ni prekinil svojega dopusta. Pri sprejemu državnega sveta se je izrekla želja, da bi se vendar našla poravnava interesov med državo in posameznimi deželami.

Novoletna številka »Lokal Anzeiger« objavlja intervju s Hindenburgom, ki se sam kot star mož postavlja za zgled mladini. Dokler bo njegovo telo še za kakšno porabo, bo on stal za koristi domovine, dokler ne pade. Najtežja dolžnost državnega poznavarja pa je, da se mora vedno ločiti od moči, s katerimi je sodeloval, ker strankarstvo požira preveč moč. Hindenburg je prisegel svojo prisego in jo bo držal. Narod pa pravi Hindenburg: Bodite edini, edini! Bolje je, da si resnič mojše sežejo v roke, kakor da si molijo pesti pod nos. Domovine ne smemo ljubiti samo ob nedeljah, temveč jo postaviti tako visoko, da človek pri tem pozabi sam nase. Šlo bo samo korak za korakom, vendar bomo zdržali, če si bomo zvesti.

Pobojev ni konec

Essen, 2. jan. tg. V zapadni Nemčiji je bilo ob novem letu mnogo krvavih napadov, tudi političnih. V Giesseu so narodni socialisti streljali v uredništvo lista »Sozialdemokratische Zeitung« in razbili vsa okna tiskarne, pri čemer je bilo s strelji ranjenih osem oseb, med njimi tri smrtno nevarno. V Friedrichsfeldu je komunist iztrgal na novega leta dan nadlegoval ljudi, ki so šli v cerkev, in s nožem grozil stražnika, ki je potem potegnil revolver in napadalec ustrelil. V Wanne-Eickelu je 70 razgrajev napadalo dva stražnika. Pobili so ju na tla in pretepli. Stražnika sta oddala 13 streliv in ranila enega napadalec.

Fašistična »Fehme« deluje dalje

Berlin, 2. januarja. Zasluga, da se je izvedelo za umor narodnega socialista Hentscha, ki so ga »justificirali« njegovi lastni tovariši, gre njegovemu prijatelju Urbanu, voditelju hitlerjevskih napadalnih čet. Pogrešil je namreč svojega prijatelja in se je obrnil na policijo, ki je na njegovo večkratno intervencijo uvedla preiskavo. Hitlerjevi zdaj besne proti Urbanu, češ, da je tudi on izdajalec. Urban dobiva vsak dan brezimna pisma, v katerih mu groze z smrtjo. Teh groženj je toliko, da je Urbanu oblast dovolila, da sme imeti pri sebi revolver. Nemško zunanje ministrstvo je pozvalo nemškega poslanca v Rimu, naj intervenira pri italijanski vladi, da izroči morilca nacionalnega socialista Hentscha, ki je zbežal v Italijo, nemškimi oblastmi.

London, 2. januarja. AA. V soboto in nedeljo so divjali nad Irsko, zapadno Anglijo in Škotsko hudi viharji. Ponekod je vihar dosegel hitrost 90 milj na uro. Največ škode je vihar povzročil na južnem Irskem. Tu so bili ponekod poškodovani valolomi in nekatere železniške proge.

Vlada g. Mušanova ni trdna

Sofija, 2. jan. 1. Na jutrišnji dopoldanski seji sobranja se bo bolgarska vlada predstavila parlamentu. Predsednik bolgarske vlade Mušanov se še vedno na vso moč trudi, da pridobi za svojo vlado narodne liberalce, za katere sta rezervirani dve ministrski mesti. Danes se se vsa njegova tozadevna pogajanja končala s neuspehom, kar narodni liberalci vztrajajo pri svojih zahtevah. Na drugi strani pa je dal danes podpredsednik sobranja esnikarjem izjavo, v kateri pravi, da bodo narodni liberalci kljub temu, da niso vstopili v drugo Mušanovo vlado, isto podpirali, ker njihov program odgovarja programu narodnega bloka. Vendar pa nekateri politični krogi ne izključujejo možnosti, da se bo nova Mušanova vlada, ki ne razpolaga z zadostno večino, kmalu znašla v parlamentu v zelo težkem položaju.

Nemško-ruska antanta?

Pariz, 2. januarja. tg. »Journal« poroča, da so bila senzacionalna pogajanja med nemškim državnim kancelijem generalom Schleicherjem in ruskim zunanjim komisarjem Litvinom sredi decembra v Berlinu in da se je pri tem sestanku nemški diplomaciji zopet enkrat z dosedaj neznanimi sredstvi posrečilo, pridobiti si gospodujočo položaj Nemčije na ruski šahovski deski. Posledice tega novega nemško-ruskega zblizanja se bodo kmalu pokazale v splošni evropski zunanji politiki.

Kmetje se puntajo

Dinaj, 2. januarja. AA. Kakor poročajo današnji listi, se pripravljajo več tisoč kmetov na pohod na mesto Vorau, kjer se že teden dni vrše demonstracije proti oblastvom. Kmetje hočejo namreč izsiliti, da oblasti izpuste več njihovih sosedov, ki niso hoteli plačevati prispevkov v bolnišnico blaginjo in jih je oblast zaprla, ker denarja ni mogla izterjati.

Štajerska vlada je odredila, da se odpošlje v Vorau 200 orožnikov in četa vojakov, da napravijo red. Bati se je, da ne pride do spopadov med njimi in demonstranti.

Japonska ofenziva

Tokio, 2. januarja. AA. Japonske čete so začele novo ofenzivo v Mandžuriji, da preženo iz pokrajine Jehol (ki je kitajski) kitajske »upornike« preden jo popolnoma zasedejo.

Peking, 2. januarja. AA. Japonci so davi bombardirali in zavzeli kraj Čanhajhuan.

Kam je namenjeno to orožje?

Pariz, 2. jan. tg. V pristanišču Rouen so odkrili misteriozno afero s tihotapljenjem orožja. Ze vec dni so opazovali v tem pristanišču tajno nalaganje orožja in municije na razne parnike, ki so bili namenjeni v Južno Ameriko. Ti parniki so dobili nova imena, prekrstili so jih v kolumbijske pomožne križarke in imajo zastavo Kolumbijske Francoski parnik »Dinard« in angleški parnik »Royal Highlander« sta že odplula s takim tovorom v Paro. Zakurjen pa je tudi še neki norveški parnik. Vsi trije parniki so dobili jeklene oklope in so jih sivo pobarvali. Vsa municija, ki se je naložila na te parnike, pa je bila skoro izključno napravljena v Avstriji, potem prepeljana v Gdansk, potem pa jo je nemški vladatelj »Atlas« prepeljal v Rouen. Prvo Havasovo poročilo o teh dogodkih je izšlo samo v enem listu, ki so ga takoj zaplenili. Pariški listi šele danes prinašajo nekatere podrobnosti. Tem trem parnikom so dali nova imena in jih bodo francoski mornarji zaenkrat prepeljali do Belemu na Portugalskem. V pristanišču Rouen so policijske oblasti aretirale sumljivo osebo, češ, da vohuni za državo Peru.

Atentator na soliško katedralo odkrit

Luksemburg, 2. januarja. AA. Preiskava je dognala, da je bil Bolgar Konstantinov, ki so ga našli 8. novembra preteklega leta, to je tisti dan, ko bi imel priti pred poroto zaradi zverinekega umora nad župnikom Kochom 27. aprila lanskega leta, atentator na katedralo v Sofiji leta 1925, ko je bomba ubila več ko 100 ljudi in razdejala katedralo.

Demanti

Moskva, 2. januarja. tg. Oficijozna poročila trdijo, da so popolnoma izmišljene vesti o tem, da bi bilo prišlo do boja med ruskimi in poljskimi letali, pri čemer da bi bila ubita dva ruska letalca, in da se take vesti najbrž širijo strani romunskih krogov, ki imajo interes na tem, da bi se poljsko-ruske razmere poslabšale.

Budimpešta, 2. januarja. Z. V Györu je danes več brezposelnih delavcev priredilo pohod lačnih k mestnemu magistratu. Policija je brezposelne že na poti hotela razpršiti. Pri tem je prišlo do ostrega spopada med policijo in brezposelnimi delavci, ki so zahtevali dela in kruha.

Pojasnilo k novim davkom

Belgrad, 2. januarja. AA. V svrhu enotnega in točnega izvrševanja določil zakona o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu državnih dohodkov in izdatkov za leto 1932-33 in glede izredne doklade na neposredne davke je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal potrebna navodila davčnim ustanovam.

Po določilih čl. 8 zakona o naknadnih in izrednih kreditih se bodo prispevki odmerili po progresivnih tabelah na skupno vsoto dolžnega neposrednega davka z izjemo splošnega in skupnega davka na poslovni promet.

Da se bo laže in praktičneje poslovalo, se bodo ti prispevki odmerili posebej na davke, ki se sumarno plačajo, in posebej na uslužbenški davek in rentni davek.

Po čl. 71 zakona bo služil za temelj odmere prispevek (doprinos) k davkom, ki se bodo sumarno knjižili in skupno izterjali. Pri davku na rento bo po čl. 61 služil kot temelj davka na posamezne vloge odnosno račune, davek pa se bo odmeril v sumarnih seznamih pri uslužbenem davku. Ta davek se bo pobiral samo od tistih delodajalcev, ki plačujejo ta davek v gotovini.

Odmera doprinosov in davkov v davčnih glavnih knjigah se more izvršiti najkasneje do konca septembra vsakega leta.

Čl. 9 zakona o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu državnih dohodkov in izdatkov za leto 1932-33 se izpremeni v odstavku 37-II s prvim členom zakona o neposrednih davkih tako, da pride namesto 3%, to je 3 Din za zgradbe, ki so postale podvržene davku do 31. decembra 1931, 6%, to je 6 Din in za zgradbe, ki so postale davku podvržene po tem roku, po 12%, to je 12 Din.

Ker je ta zakon stopil v veljavo 26. decembra 1932, se bodo ta določila pri odmeri najeminskega davka pri novih stavbah izvajala od 1. januarja 1933 dalje.

Ta novodoločila dalje pravijo, da se v določilih čl. 10 zakona o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu državnih dohodkov in izdatkov za leto 1932-33 črta podnaslov in nadomesti z odstavkom 40 zakona o neposrednih davkih. Po tej izpremembi se bo od 1. januarja 1933 dalje odpisoval davek tudi za zgradbe, ki so deležne davčnih olajšav, v primerih, ki jih navaja odst. 40 zakona o neposrednih davkih. Za pošiljanje prijav pri teh zgradbah veljajo ista določila kakor za druge stavbe.

Jugoslovanski novinarji v Zakopanih

Varšava, 2. januarja. AA. Pat poroča iz Zakopanov: Na banketu, ki so ga priredili na čast jugoslovanskim gostom, so bili razen zastopnikov oblasti tudi znani književnik Osendovski, ravnatelj poljske brzojavne agencije Roman Pazinski in druge ugledne osebnosti. Govorili so predsednik redakcijskega odbora Veržinski, narodni poslanec dr. Radovanović, šef oddelka centralnega presbitorja pri predsedništvu ministrskega sveta Librah, zastopnik oddelka za tisk pri poljskem zunanjem ministru, književnik Osendovski, novinar Mahliškij in dr. Kuhar. Po banketu je bila zabava, kjer so gostom pokazali med drugim tudi narodne igre poljskih planincev. V nedeljo so si gosti ogledali zimsko letovišče, ob 18.20 pa so odpotovali v Varšavo.

Koroški pevcu vendar pridejo

Belgrad, 2. januarja. Iz dobro poučenih krogov smo zvedeli, da bo koroška deželna vlada izdala skupni potni list slovenskim pevcem, da se bodo ti lahko podali na koncertno turnejo po Jugoslaviji. Ker so avstrijska oblastva odklonila vizum slovenskim pevcem, niso naša oblastva kazala posebno razpoloženja za to, da bi izdalo skupni vizum nemškim pevcem iz Banata, ki bi radi šli pet v Avstrijo. Končno se je vprašanje rešilo na zadovoljiv način, in sicer bodo policijska oblastva v obeh državah izdala potne liste pevcem obeh narodnosti po načelu reciprocitete.

Koroški pevci nameravajo prirediti koncert tudi v Belgradu, in sicer v dvorani Kolarčeve ljudske univerze, kjer se vršijo vsi večji koncerti v prestolnici. Tu se za koncert zanimajo v prvi vrsti priseljeni Slovenci.

Zvišanje cen špirita

Belgrad, 2. januarja. AA. Finančni minister je v skladu s ministrskim svetom določil cene vsem vrstam špirita in sicer: dehidrirani špirit za mešanje z bencinom, franko špiritna tovarna odnosno postaja za dehidriranje: 1 kg 5.77 Din; špirit za smodnik, franko Obličjevo: 1 kg 11.60 Din; špirit za doma, franko kupčeva postaja: 1 liter 10.20 Din; špirit za kurjenje, franko kupčeva postaja: 1 liter 8.20 Din; špirit za kisline, franko kupčeva postaja: 1 liter 8.20 Din; špirit za industrijske namene, franko kupčeva postaja: 1 liter 8.20 Din; špirit za ojačanje vina za izvoz, franko kupčeva postaja: 1 liter 6.75 Din. Z istim sklepom je odredjeno, da se mora mešanje špirita in prodajanje mešanice z bencinom pri prodajalcih na debelo in na drobno začeti 15. januarja t. l. Od 15. februarja 1933, ne bo več dovoljeno uporabljati v državi čistega bencina.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. januarja. I. Pred tujakim okrognim sodiščem je bila danes razprava proti bivšemu orožniškemu kaplarju Josipu Florjancu iz Polzele v Savinjski dolini, ki je v službi ubil v Brestoviku tamkajšnjega občinskega delavodjo. Sodišče je obsodilo Florjanca na tri leta roblje in na povračilo vseh stroškov.

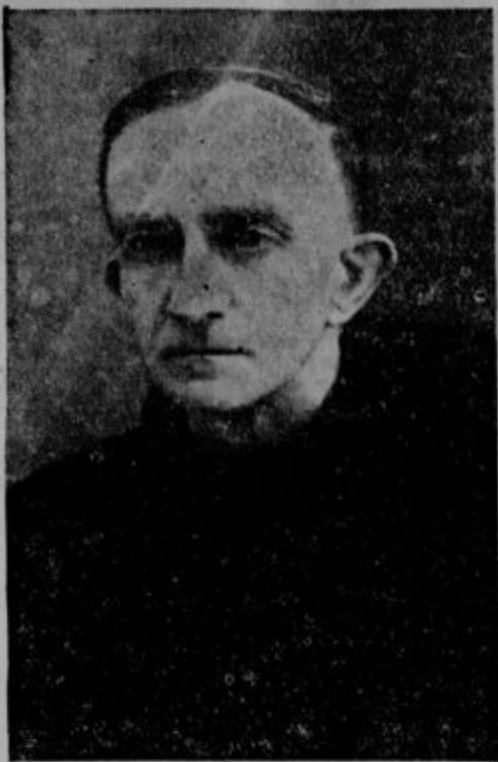
Smrtna kosa

Dva smrtna slučaja vsled nesreče smo imeli v noči novega leta. V neposredni bližini vizmarekega kolodvora je prišel prebliku osebnega vlaka vozečega ob 5.45 proti Kranju samski mizarški pomočnik Hinko Podobnik iz Idrije. Stroj ga je hudo ranil na glavi, nezvestnega so prinesli v čakalnico, kjer ga je zdravnik obvezal, duhovnik pa mu je podal sv. odvezo in sv. poslednje maziljenje. Rešilni avto ga je odpeljal v bolnišnico, a na poti je ponesrečen umrl. — V Stanečevih št. 35 pa je isto noč izdihnil posestnik in mizarški mojster Franc Svajger, star 53 let. Pri stavbenem delu v Mednem je par dni prej padel na stopnicah tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. Nezvestnemu je v pozno v noč duhovnik podal sv. odvezo in sv. poslednje olje, po polnoči pa je umrl ne da bi se zavedel. Zapušta ženo in štiri sinove.

Zagrebska vremenska napoved. Po večini meglene, hladne, možne so slabe lokalne padavine zlasti v zahodnih predelih.

Dr. P. Regalat Čebulj na potu v Rim

Pred nekaj tedni nas je iznenadila vest, da je imenovan naš p. Regalat, mi ga enostavno kličemo po stari šegi — ex minister — namreč provincialis za apostolskega penitencijarja v Rimu. Tedaj smo se spogledali, Zakaj nehoti nam ob taki novici poleg čuštva slovesa tudi vprašanje prevzema: in kdo ga bo nadomestoval? Kdo bo vodil

tako vzorno in s takim umevanjem kongregacije gospodov seniorjev? Kdo akademike? Kdo kongregacijo gospodičen, ki jo vodi še malone 25 let? Kdo še vse druge posle — skrite in vendar delo in moža zahtevajoče? Pa ga ni, ki bi docela odgovorjal!

Razumemo, da Rim ne kliče vsak dan in vsakogar. In za tako važno mesto polno odgovornosti, kličo najbolj vestne in izkušene. Apostolski penitencijar — je služba, ki jo opravljajo pri treh velikih rimskih bazilikah izbrani redovniki vsega sveta. In sicer pri sv. Petru: konventuali, pri sv. Mariji Večji (Sta Maria Maggiore) dominikani in pri sv. Janezu Lateranskem: očetje frančiškani. Neposredni njihov predstojnik je kardinal imenovan: Penitentiarius maior, od njega pooblaščen upravljajo službo spovednikov za najbolj zapletene, težke, pridržane in zamotane slučaje. Vsaka večja narodnost ima svojega spovednika. P. Regalat je imenovan za nemško narodnost, ker dovršeno obvlada poleg drugih tudi ta jezik.

Primeroma je, da se ob tej priliki spomnimo tudi njegovega dosedanjega dela. Vzgojil je več kot eno generacijo na dekliški meščanski šoli na Vrtači. Bil je izborni veroučitelj in pedagog. Njegove kateheze so bile priznane in kot vzorne tudi večkrat priobčene. Uverjen sem pa, da so bile proti njegovi volji. V letih 1919—1923 je bil naš smagister clericorum theologorum. Prelepa so bila ta leta. Nikoli kasneje nisem imel tako izrazito tistega toplega občutja: doma sem. In smeha je bilo tedaj na našem hodniku, da je oko višjih včasih malo strogo pogledalo proti tisti smeri. Pa igrali smo in peli, in praznike doživljali z vso globino njegove duše. In če kdo ni pariral, on nikoli žal besede, pač pa smo imeli lastno neizprosno »justico«.

1923 je postal vsled smrti provinciala p. Marjofila Holečka, on vicarij provincialis in dve leti nato je postal provincialni minister. Do l. 1931 je vršil to odgovorno službo. Da skrbi in trpljenja nikoli ni manjkalo, to on sam ve. Pa vseeno nikoli ni izgubil nečesa, da se je iz srca rad posmejal v veselje družbi. Zadnja leta je vodil kongregacijo seniorjev, ki ga bodo vsi brez izjeme težko pogrešali. Bilo je to pravo prijateljsko sožitje najodličnejših naših moči. Enako je potrpežljivo in z ljubeznijo vodil akademike, imel neštete duhovne vaje in zaobljube za prejem cerkvenih redov itd.

Odkritostno priznamo, da nam je za njim žal. Priznamo, da ostane vrzel za njim neizpolnjena — seveda vemo, Roma locata causa finita — iti mora. Pa mu želimo na njegovo pot vso milost in blagoslov za njegovo odgovorno in visoko službo. Ko pa se bo nagledal ponosnega Rima in če ga bodo pustili — pa le nazaj k nam v našo malo, neznanostno pa zlato Slovenijo. — Vale — Salve. —n.c.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta. Certo itd ima vedno v zalogi

lotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Novoga leta trojni dar

Beseda skozi okno gorske cerkve.

Ko ste že vsi drug drugemu želeli srečno, veselo in zdravo novo leto, dovolite, da po tej besedi prihaja Novo leto samo v znamenju sreče, veselja zdravja. Najprej mi povejte vi, kaj je po vašem sreča, veselje in zdravje? Ne morete takoj odgovoriti. Odgovorjam jaz najprej z nikalnim stavkom, kaj po mojem sreča, veselje in zdravje — ni.

Sreča ni: premoženje, denar, služba, čast. Veselje ni: zabava, uživanje, kratkočasje, družabnost. Zdravje niso: rožna lica, krepki sklepi, močni boki, odločni koraki. Rešite mi torej lažje vprašanje, kaj je po vašem nesreča, žalost in bolezen. Nočete takoj odgovoriti? Naj odgovorjam jaz in spet najprej z nikalnim stavkom.

Nesreča ni: ubožstvo, pomanjkanje, brezposelnost, pomanjkanje. Žalost ni: zatujevanje, osamelost, zapuščenost, pozabljenost. Bolezen ni: če si hrom, šepav, slep, gluhi. Kaj je torej sreča, veselje in zdravje po svojem bistvu? To kar so po svojem bistvu nesreča, žalost, bolezen. Sreča, veselje in zdravje so po svojem bistvu prijetno razpoloženje, ki je stvari kot stvari, človeku kot človeku in vsakemu bitju kot bitju naravno.

Sreče je po svoji naravi nagnjeno po dobrinah, ki so neminljive. Mora torej biti neminljiva sreča in neminljivo veselje in neminljivo zdravje. To vse mora srce vsaj v jedru imeti samo v sebi, sicer ne bi moglo zaslužiti in zamisliti večnih dobrin. Pregovor pravi: vsak je svoje sreče kovač. — Dobro reklo. Vsak si sam kuje svojo srečo, dela svoje veselje, naliva svoje zdravje.

Pridejo pa še drugi kovači, ki mu srečo kujejo ali razbijajo, ki mu delajo žalost ali veselje, ki mu

Slovenski Božič v Franciji

Merlebach-Francijska, 28. dec.

Sveta noč, blažena noč... — Dete božje v jaslih leži, — grešni zemlji radost deli... — Radost božična, ki je kakor dušek, v katerega sredi sajastega ozračja, zmaterializiranega mišljenja in stisk tudi naši Slovenci več trdno ne verujejo, radost božična, ki kljub vsemu zaziblje vse v nekaj lepega, ki je kakor spomin.

Znano je, da v Franciji božič ni to, kar pri nas na Slovenskem: praznik tihe, svete zbranosti, ko niti pri znanjih ne delajo veliko obiskov, ker je sveti dan posvečen predvsem verski in družinski skrivnosti. Tu je božič predvsem družabni praznik, dan, ko si vse išče razvedrila v veseli družbi, najraje pri pivu in restavracijah in podobnih lokalih. Tu v obmejni Loreni, ki je vedno veljala za zelo katoliško, pa le še prevladuje božič v našem smislu. Še nočjo na tepežni večer sem nehoti obstal pred restavracijo, iz katere so se oglašali številni in še dosti ubrani glasovi: Sveta noč, blažena noč, tako se mi je vsaj zdelo, da jo pojejo slovensko. Potem sem pa le razločil: Stille Nacht, heilige Nacht...

Merlebach, središče lorenske premogovne industrije, se razvija prav šele po vojni. Slovencev je do l. 1919 bilo tu komaj par desetorice. V nadaljnjih 10 letih se je število morda postotilo. Danes jih je — radi že dve leti trajajoče tendence iznebiti se tujeve — znatno manj, vendar še vedno tvorimo za Poljaki najmočnejšo skupino inozemcev. Tudi svojega duhovnika imajo samo Poljaki in Slovenci, Čehi in Italijani ne. Slovenci imamo tukajšnjo staro župno cerkev tako rekoč v zakupu in jo smatramo kar za svojo, vendar imajo nekako prednost Poljaki, po številu, času in tudi po verskem udejstvovanju.

O naših Slovencih je težko trditi, da so versko zelo zavedni ali celo goreči. Včasih se utrne nekaj, pa spet ugasne, da te kar zebe. Morda bo sčasoma prišlo tako: sensim sine sensu? Božični in velikončni prazniki, ki jih razmeroma primerno poskušamo kar mogoče slovesno praznovati, naj bi vžigali vedno nove iskre!

Lani smo imeli prvič slovensko polnočnico, čeprav ob veliki udeležbi, vendar še nekam tiho in boječe. Letos pa že samozvestno in prvi, ob pol 12. Prehiteli smo Poljake. In pritrkavali smo po naše, da je kar privzdigovalo.

Prišlo je tudi mnogo domačinov, med njimi tajnik ravnanja premogokopne družbe, učitelji in drugi, ki so jih privabile prelepe naše božične pesmi, spreminjane od lepo ubranega orkestra. Melodije naših božičnih pesmi so vzbujale pozornost in zanimanje že prej pri vajah, tako da je bil cerkveni zbor povabljen na božičnico, ki jo je tukajšnja mestna občina priredila v novem otroškem zavetišču in je tam kot prvi odpel dve pesmi ob navzočnosti župana, ravnanja premogokopne družbe, občinskega zastopstva, učiteljev in drugih. G. župan je prav posebej izrazil priznanje in zahvalo za sodelovanje. Tudi krajevni časopis je poročal. Gotovo lepa reklama za nas Slovence, ki nas še vedno nekateri zamenjajo s Čehi, Slovaki ali Poljaki! Po restavracijah in drugod so si domačini pripovedovali, da smo Slovenci imeli najlepše petje v cerkvi. »Žar nebes se utrinja...« in vendar se kljub zgoraj povedanemu ni utrinilo nič božičnega v premogovni slovenski sredi. Morda jih je bilo polovica ali več, ki niso bili ne pri polnočnici, ne pri sv. maši na sveti dan! Bog ve, ali bo še kdaj prišel božič k njim? S. S.

»Naša župna cerkev

Pred njo Slovensko podporno društvo sv. Barbare po maši na sveti dan

Berlinsko pismo

Gospod profesor Dolenc je dal nalogo vsem, ki jih je veter zanesel kam doli na jugovzhod, naj se pridno oglašajo v »Slovenec« in popisujejo kraje, koder bivajo. Najbolj pridno piše to nalogo on sam. Mostar poznamo že od zunaj in znotraj, od blizu in daleč; tudi tobak hercegovski nam že od daleč diši. — Ali se smem med ta trop izselencev ali priselencev pomešati tudi jaz? Oh, ti pa nisi na slovenskih tleh! Gospod profesor je mislil samo slovensko zemljo. Kaj! — ne na slovenskih tleh?! Saj sem vendar v Dobersah (Döberitz)! Prav blizu mene, pred vrati Berlina, je pa Nowa wes. Vedno zopet berem: Nowa wes, Nowa wes, župnija Nowa wes, kolodvor Nowa wes, tramvaj Nowa wes. I, kje pa sem?! se nehoti vprašam, ali sem kje tam pri Slovenski Bistrici? Ali pri Sinči vesi? ... Imen na »owe« pa okoli Berlina kar mrgoli. In končnica ow (ov) zveni vse prej kakor nemško. Pankow, Treptow, Bukow so deli Berlina samega. Grem po ulici, pa mi pridrdra nasproti tramvaj z napisom: Bukow. Seveda mi skočijo misli brž na Bukov vrh, podružnica župnije Poljane, imenovana tudi Sveta sobota, ravno nad Visokim, koder spi svoje smirno spanje dr. Tavčar. Pa pravite, da nisem na slovenskih tleh!

Torej iz Berlina slovensko-nemškega naj vam kaj poročam! A odkrito povem, da vam ne morem veliko novega povedati. Zakaj ne? Zato ker »Slovenec« o vsem berlinskem življenju, političnem in nepolitичnem, tako natančno in resnično poroča, da bi očitve ne mogel bolje. Berem dnevnik »Märkische Volkszeitung«, ki izhaja tukaj poleg »Germanie« — pa po pravici povem, da me »Slovenec« bolj točno pouči o nemški politiki kakor pa ta. Ta gre pač bolj v podrobnosti, a splošen pregled dobim bolj iz »Slovenca«. Da, celo posameznosti včasih izvem šele iz »Slovenca«. Lej, tega pa v Märkische nisem bral! rečem sam sebi. Pa kaj pravi-

vim: šele! Saj »Slovenec« prinese berlinske novice v istem času kakor berlinski listi. — Tudi vsega šmenta izvoha »Slovenec« v Berlinu. Če smo se kaj stekli tukaj, kako ropajo po prodajalnah, koliko se jih je obesilo, vse to mu pride na uho. — Samo ene reči ne pove: kako je tukaj vreme. In kakor kdor ne ve drugega, govori o vremenu, tako meni nazadnje ostane tudi samo še vreme, o katerem vam morem povedati kaj novega iz berlinskega življenja. A tudi vreme je zanimivo. Pišejo mi namreč tam od vas in vprašujejo, če zelo prezebam tukaj na severu. Odgovor: Nikoli mi še ni bilo tako gorko kakor tukaj! V šestih do sedmih tednih je le enkrat priletele nekaj kapljice dežja, sicer vedno suho. Snega nobenega, megle malo, pred Božičem sami lepi sončni dnevi. Pa tako na severu! Toda na podnebje nima vpliva samo severna višina, ampak še kaj drugega. Predvsem to, da Berlin stoji zelo nizko nad morjem; od tu do morja je sama ravan. Pri vas ste mnogo višji in bolj med hribi; zato imate huji mraz, več padavin, tudi več snega. Le vetra je na tej širni ravnini dokaj, tudi precej pustega. A po sobah nas ne zebe. Saj pravijo, da je pozimi najbolj gorko na Ruskem, najbolj mraz pa v Italiji. Tudi Nemci si znajo pomagati. Peči so tukaj same take, v katerih je »svetene ogenj« gorijo noč in dan, kurijo pa se z briketi. Drva tukaj komaj poznajo.

No, ali razen vremena ne več o Berlinu nič več povedati? — Čakajte, morebiti se še kaj dobi! Morebiti vas bo zanimalo: Naročnikov »Slovenca« v Berlinu sem dobil (v upravnistvu) samo enega, in tudi ta ima nemško ime. Je koroški Slovenec. Pisal sem mu eno karico, ga pozdravil in povabil, naj me obišče. Odgovoril mi je, prišel pa še ni, ga še čakam. Prejnjaja leta je bilo kaj slovenskih študentov v Berlinu. A kdo bo zdaj v Berlinu študiral — z našimi dinirki! Ali smem povedati, da jih v Berlinu še zmenjati ne morem? —

Sicer me pa Berlin sam na sebi kakor tudi Nemčija sama ne zanima toliko — marveč le bolj katoliška Nemčija in katoliški Berlin. Ali je Berlin tudi kaj katoliški? O, še precej! Menda največje katoliško mesto v Nemčiji. Tudi o tem ste v »Slovenec« že pisali; vendar mi vse smetane če niste posneli, 400.000—500.000 katoličanov. To je le malo manj kakor jih ima ljubljanska škofija. (Za koliko kotorski škofji bi bilo to?...) No, to že veste. Ne veste pa, kako se je katolištvo v Berlinu razvijalo. Pred drugostletje leti je bila v Berlinu le ena katoliška cerkev, danes je pa cerkva in javnih kapel 160. V mestu samem je sedem — ne župnij, ampak — dekanij. Duhovnikov katoliških 277. Nekaj moških in zelo veliko ženskih samostanov.

Škofovski palaco nosi dr. Kristijan Schreiber, ena najbolj brihtnih glav nemškega episkopata, prvi berlinski škof. To sem pa Nemcem že večkrat opomagal: V Belgradu je bilo šele 20.000 katoličanov, pa je bila že škofija in še nadškofija; v Berlinu pa jih je bilo že blizu pol milijona, ste pa šele zdaj dobili prvega škofa! Za stolnico so porabili in priredili cerkev sv. Hedvige. Ta je na zunaj skromna (rotunda) — nič take košata, kakor hoče biti belgrajska katedrala — znotraj pa preprosto-elegantna. Država sama je nosila velike stroške, menda pol milijona mark, ki jih je zahtevala adaptacija in renovacija za katedralo. Vidite, da znajo ti Prusi še malo manire! Tudi lepo palačo je škofu kupila. Stoji pa stolnica sredi mesta, na enem najlepših prostorov Berlina — ne kakor belgrajska, ki ima biti potisnjena nekam doli za Savo med tovarne in drugo nesnago! Tudi za belgrajsko bi bilo prav, ko bi bila malo bolj skromna, a na lepšem in primernejšem mestu. Poglejte, kakr prostor so dali ljubljanski pravoslavci! Enaka mera za vse! — Nedaleč od stolnice sv. Hedvige stoji protestantska stolnica. Ta je pa že mogočna. A če jo hoče videti

Trgovske knjige, tiskovine, vložne mape

in vse pisarniške ter strojepisne potreščine priporoča

IV. BONAC - Ljubljana

znotraj, moraš — plačati. Ko pa sem šel prvič noter, je bil za vratarja — katoličan. In dočim so vsi drugi plačali, je mene spustil noter — zastoj. Ta je bila lepa! Pa vsa luterane goljufala! Dobri katoličani v Berlinu tako radi duhovniku pošepetajo: »ich bin auch katholisch« — Pa da ne pozabim! Škof Schreiber mi je naročil, naj pozdravim njegove tovariše iz rimskega Germanika: kanonika Opeko in oba gg. Ušeničnika. No, dobro, naj bodo ti gospodje prav lepo pozdravljeni! — Ko bi le mogli mi škofa samega pozdraviti! Je namreč bolan. Na srečo. Pravijo, da se je pregnal. Hotel je biti povsod zraven. Komaj je nastopil škofijo, ima že lepo in veliko bogoslovno semenišče. Zdjaj se mora zelo premagovati; pogosto ga nadomešča generalni vikar prošt dr. Steinmann. Pa morda se še popravi. Tudi kolinski kardinal Schulte je bil na srečo tako bolan, da so vsi rekli, da je zgubljen: »ein gebrochener Mann«. Nikjer več ni nastopil: le iz svoje palače je še nekoliko vladal škofijo, kolikor mu niso tega drugi prevzeli. Na katoliškem shodu v Essenu je pa nastopil ne vem kolikokrat in govoril krepko, odločno, glasno. Saj je imel pridigo pod milim nebom, kjer je bilo ljudi toliko, da sem rekel, če jih bo na sodnji dan v dolini Jozafat toliko, jih bo pa veliko. Pa saj jih v dolini Jozafat toliko še ne gre ne; jo poznam, je preozka. Seveda je kardinalovo pridigo počel zvočnik, tako da čeprav ga zaradi daljave še videli nismo, smo ga vendar vsi dobro slišali.

Da se katoličani v Berlinu pridno gibljejo, boste verjeli. Saj je o apostolskem delovanju ene same župnije napisal njen župnik Maks Kaller, sedaj škof ermlandski, celo veliko knjigo »Unser Laienapostolat in St. Michael in Berlin«. Za moderno pastirovanje zelo poučna knjiga. — Poskrbljeno je tudi za dušebnišništvo tujerodcev. V enajst tujih jezikih se v Berlinu pridiga. Izmed slovenskih jezikov so to: češki, poljski, ruski in ukrajinski. Na škofiji je za inozemsko pastirovanje poseben urad. — Letos v postu bo misljon za ves Berlin. 200 misljonarjev je naprošenih. Priprave so se že zdaj začele.

Se bi imel kaj v torbi, a da ne bom predolg vam voščim zaenkrat srečno novo leto!

Peregryn.

Kaj nam nudi kitajska razstava

Evropski narodi so prisiljeni, da se vedno pogostejše ozirajo na daljni vzhod. Pojavljajo se glasovi o rumeni nevarnosti, ki, pravijo, da se bo zila nad Evropo in jo kaznovala za pregrehe, ki so jih zagrešile v preteklih stoletjih kolonialne evropske države nad azijskimi narodi. Kolonialne države so prisiljene v svoji politiki ozirati se tudi na mnenje vzhodnih narodov. Preteklo leto se je toliko pisalo o bojih Kitajcev in Japoncev za Mandžurijo. Najrazličnejše trditve in najrazličnejše opise razmer smo tedaj imeli priliko brati. Golovo je pri vsem tem, da se godi v velikanskem kitajskem državnem kolosu dalekoosežen preobrat. Vsa ogromna kitajska država, ki šteje 475 milijonov prebivalcev, tapaj toliko ko vsa Evropa skupaj, kar je dobra četrtina vsega človeštva, ta država se nahaja baš sedaj v največjem razvoju. Modernizira se. Z velikansko naglo sprejema zapadno civilizacijo. Vrši se nagel preobrat na vseh poljih javnega in zasebnega življenja. Ta država, ki je do pred dvajset leti odklanjala vsak zunanji vpliv bodisi na javno, bodisi na privatno življenje, ki je s tako trdnostjo čuvala in ohranjala svojo kulturo, ki jo je razvila do sedanje višine že pred tisoč leti, ta država se sedaj modernizira. Jasno je, da bo, če se enkrat uredi, postala najmočnejši faktor na svetu.

To zanimanje v zadnjem času za Kitajsko in pa bivanje kitajskega misljonarja g. Jozefa Kereca v domovini, ki je doslej že v neštetihih predavanjih toliko zanimivega povedal o nekdanji in sedanjji Kitajski in ki bo 6. januarja nastopil s predavanjem v veliki dvorani hotela Union, da zadovolji želji občinstva, ki ga želi videti in od njega kaj več izvedeti o Kitajski kot od očividca razmer, to je napolnilo prijatelje misljonov, da si priredijo sedanjo kitajsko razstavo, ki nam odpira pogled v kitajsko domačo res visoko kulturo. Na razstavi se nam odpre pogled v domače intimno družinsko življenje, z vsemi od naših različnih navadami in običaji, ki so last kakega naroda ob raznih življenjskih prilikah, ob rojstvu, poroki ali ob smrti. Razstavljeni so tiskarski izdelki, knjige in časopisi, pisma v nam tako čudni pisavi. Svoj prostor na razstavi ima verstvo, tu vidimo množico malikov — bogov, pred katerimi duša ubogega Kitajca v svoji nevednosti trepetja in z upom in strahom ga skuša, če misli, da ga je razžalila, potolažiti z raznimi darili in odvrniti njihovo jezo od sebe z raznimi čarovnjami itd. Zlastno je, kako se pred bogovi-maliki, ki so nekateri po zunanosti prave spake, Kitajec meče na tla in jih moli. Kipi malikov, ki jih vidimo na razstavi, so pa nekateri tako krasno ročno delo, da bi zadovoljili vsakega umetnika. Tu vidimo, kako se kitajske žene in dekleta lepotočijo, kakšna je njihova noša, moda. Pozornost vzbujajo posebno majhni čevljički, ki jih še danes nosijo starejše Kitajke, ki so pa tako majhni, da bi bili še za dveletnega otroka premajhni. Med obelke, ki je razstavljena, je popolna obleka za moškega in žensko. Med razstavljenimi posodami se odključeta dve veliki vazi iz kitajskega porcelana s krasnimi slikami. A občudovanje obiskovalcev vzbujajo posebno štiri vaze napravljene iz gumbov. Tu je tudi kitajska miza z dvema stoloma. Dalje so posebej slike slovenskih misljonarjev na Kitajskem, album slik misljonarja Kereca, duhovnikov pokrivalo v cerkvi in pri bogoslužju, kitajski denar in igračice. Ob stenah vise slike, ki so delo kitajskih umetnikov slikarjev. Kdor se ni šiel kitajske godbe ali petja, ta ima priliko to slišati na razstavi. Od časa do časa namreč dajejo gramofonske plošče kak pristen kitajski komad. Razstava je nad vse zanimiva, ker je v malem odsevu tisočletne kitajske kulture, ki je kakor rečeno, čudno bila že pred tisočletjem prišla do sedanje višine, se pozneje ni nič več razvijala naprej in ni sprejemala do zadnjih let nikakih vplivov od zunaj.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 5. januarja v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 5. bo prva vs. maša, ob pol 6. pridiga in po pridigi bo sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršulski cerkvi.

Mi hočemo izprazniti zimsko zalogo,

zalo smo nastavili nedosegljivo nizke cene. Podvizajte se, nakup je ugoden. Trgovska hiša

Ant. Krisper, Ljubljana

Mestni trg 26

Stritarjeva ul. 1-3

Ljubljana

Zakaj ne more človeštvo raztrgati spon alkoholizma?

V Ameriki so pri zadnjih volitvah zmagali »mokri«, na Finskem so prohibicijo »panali«, drugod po svetu »ga« pijejo »po pameti«, pri nas »ga« pa »cukamo« tako dolgo, da spravimo marsikatero domačijo na boben, tako »dobro« ga piti znamo, da »postanemo« nerazsodni, bojviti in končno — junaki noža in kola. Za solze in žalost in sramoto svojih bratov se — ne zme-nimo.

Zakaj ne more človeštvo raztrgati spon alkoholizma? Na to vprašanje bo na III. rednem mesečnem predavanju »Svete vojske« odgovoril poznani protialkoholni bорец g. Joško Lindič, načelnik »Brezalkoholne produkcije«. To izredno predavanje bo v sredo, 4. t. m. ob 20 v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12.

Vsi, ki vidite, kako alkoholizem pustoši duhovne in materialne dobrine našega ljudstva, zlasti pa vi, ki vas je alkohol zaslužil in vi, ki trpite od čustilcev-sužnjev alkohola, — pridite, napolnite dvorano, sprejmite nauk o tem, kaj nas vlekpa v spon alkoholizma in v čem je naša rešitev. Novo leto naj bo tudi sužnjem alkohola — vodnik na srečno pot, ki vodi iz suženjstva k — svobodi!

Protialkoholno društvo »Sveta vojska«.

Kaj bo danes?

Drama: »Kar hočete«. Red C.

Opera: »Erik«. Red A.

Nočne službo imajo lekarne: mr. Leustek, Res-njeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

○ Pogreba s soprota Lovro Palovca se ude-leži v sredo Križanska moška kongregacija z za-stavo. Zbirališče pri Zavetišču sv. Jožefa na Vi-dovdanski cesti 9 ob tri četrti na 2 popoldne.

○ Kitajska misijonska razstava. Od 1. do 6. ja-nuarja 1933 bo v Unioni kitajska etnološka mi-sijonska razstava. Razstavljeni predmeti so pristni izdelki kitajske umetnosti, ki nazorno kažejo visoko stopnjo kitajske kulture. Cela vrsta iz dragocenega lesa in umetno izdelanih bogov ter serije slik iz kitajske mitologije bodo gotovo vsakomur vtisnile točnejšo predstavo o kitajskem versstvu kot obširne knjige. Tudi prekrasni kitajski keramični, mizar-ski, tiskarski, tekstilni (in drugi izdelki) bodo osupnili marsikoga ki si je morda doslej mislil, da morejo le Evropejci kaj lepega izdelati. Različni ročni kitaj-ski izdelki (originalne slike, jedilne paličice, riževe slike in drugo) bodo obiskovalcem na razpolago. Na razstavi bosta navzoča vedno vsaj po dva raz-lagalec razstavljenih predmetov. Tudi g. misijonar Jožef Kerec, ki je bil 12 let na Kitajskem in kamor se kmalu zopet povrne, bo znal obiskovalcem mi-sijonske razstave marsikaj lepega in zanimivega povedati iz kitajskega kulturnega in verskega živ-ljenja. Dvorana bo prijetno zakurjena. Od časa do časa dobo gramofonske plošče nudile obiskovalcem tudi kak pristen komad iz kitajske glasbe. Razstava bo odprta vsak dan od 9—19. Vstopnina 2 Din.

Za sestanke občne zbornice, seje, kjer moliti nas nikdo ne more, priporočamo kar najtopleje Slamičeve tihe vse prostore.

○ Popoldanska gledališka predstava na odru Rokodelskega doma. Ker je imela igra »Cvrček za pečjo« pri nedeljski predstavi izredno lep uspeh, bo uprizorilo rokodelsko društvo to igro v petek, na praznik sv. Treh kraljev popoldne ob 5. Vabimo obširno, da si kupi vstopnice v pred-prodaji, ki bo v četrtek zvečer od 6 do 8 in na praznik od 10 do 12 v Rokodelskem domu, Ko-menskega ulica 12.

○ Na slavi kolesarskega bataljona, o kateri je poročal »Ponedeljski Slovenec«, je upravnik po-licie g. Kerševan zastopal kr. bansko upravo v Ljubljani.

○ Novo leto brez snega. Nenavadno razočara-nje so doživeli naši smučarji in prijatelji zimskega sporta na Novega leta dan. Pihal je namreč jug in sijalo sonce, pod čigar žarki se je naglo stajala tenka snežna plast, ki je še od starega leta ležala na zemlji. Na mah ni bilo s smučanjem in ljubljans-ki okolici nič, pa tudi na Gorenjskem so se te-meljito pokvarile prilike za smučanje. S kislimi obrazy so smučarji gledali na smuč, ki so že na-mazane ležale v kotu ter na sonce, ki je tako imelo vsako nado na zimsko veselje. Le na pla-sinah visoko nad dolinami so bile prilike za smu-

čanje ugodne. Toda le malo jih je utegnilo tja, ker je bilo Novo leto na delejo in je večina imela torej le en dan prosto.

○ Ljubljani v nevarnosti. Znano je, da v novem državnem proračunu za l. 1933. ni držav-nega prispevka za Ljubljano. Zaradi tega so v nevarnosti za letošnje leto nameravana regulacijska dela na Ljubljani. Edino upanje je, da bi se dobil kredit iz drugih postavk. V proračunu soci-alnega ministrstva je namreč določen znesek 32 milijonov za preskrbo javnih del v svrhu olajša-nja brezposelnosti v državi. Mestna občina se bo potrudila, da bo dobila iz tega zneska potreben državni prispevek za Ljubljano — saj končno so dela na Ljubljani res v zadnjih dveh letih neko-liko omilila brezposelnost v Ljubljani. Potreben je iz državnega proračuna znesek v približni višini poldrugega milijona.

○ Nesreča pri sankanju. Na Novega leta dan se je na Jesenicah ponesrečil 20 letni brezposelni kličavničar Stanislav Pognič. Pri sankanju se je zaletel s sankami v drevo in tako nesrečno pa-del, da si je zlomil levo nogo. Prvo zdravniško pomoč mu je nudil zdravnik dr. Kogol, večerjajutraj pa je bil prepeljan v bolnišnico v Ljubljani.

○ Harmonike je prodajal. Na Novo leto je bil neki Jože iz Most prav žejen, toda kakor mnogim drugim, tako je tudi njemu zmanjkalo v žepu di-narčkov. Jože si je hotel iz zadrege pomagati: šel je in svojemu prijatelju izmaknil lepe harmonike. S harmonikami se je prikazal v neko gostilno v bližini glavnega kolodvora, kjer jih je hotel pro-dati za 1600 Din. To bi bilo potem pijače! Ampak ljudje v gostilni so bili pametni in so poklicali stražnika, ki je Jožeta odvedel na policijo. Prav imeniten izgovor si je izmislil Jože: dejal je, da bi bil njegov prijatelj tudi zadovoljen, če bi har-monike prodal res za toliko in mu potem denar izročil, svedra brez provizije, ki jo je nameraval sam zapiti. Vseeno je Jože le moral na sodišče.

○ Ženska vlomilka. Da tudi ženske krađejo, o tem ve v Ljubljani vsakdo, marsikdo je to celo skušal sam, novo pa je, da ženske tudi vlamijo. Prva vlomilka po dolgih, dolgih letih je postala v Ljubljani 22-letna Lucija Dremelj, ki je komaj prišla iz zapora, v katerem je sedela 8 mesecev zaradi tatvine. Lucijo so prijeli v Vnanjih gorcih, kjer je prodala možko kolo za celih 50 Din. To kolo je bilo pred dnevi spravljeno v drvarnico Vinka Sedeja na Glinceh. V drvarnico je vlomila Lucija in odpeljala kolo, iz sosednjih drvarnic pa še nekaj drugih manj vrednih stvari. Lucija je po-vedala, da je druge manj vredne stvari odvzela, le kolo je prodala. Lucija bo morala v zapore ljub-ljanskega sodišča, odkoder je komaj prišla.

○ Silvestrova v policijski luči. Na Silvestrovo noč je ljubljanska policija sicer zadržala z enim očesom, vendar, pa tudi z odprtim ni opazila pre-več, ker so bili ponočnjaki še kar mirni. Samo štirje razgrajali so se znašli v policijskih zaporih. V primeri s prejšnjimi silvestrovanji je bila Ljub-ljana ob prehodu v letošnje leto naravnost vzorna. Najbrže zaradi krize.

○ Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Naznanila

Prosvetno društvo »Trnovac« v Ljubljani pri-redi v sredo, dne 4. jan. VI. redni prosvetni večer. Predaval bo prof. dr. Valter Bohinjc: »Čloška bivališča pri raznih narodih« je naslov predava-nja, ki ga bodo pojasnjevale številne skioptične slike.

Franciškansko prosvetno društvo v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje k predavanju z naslovom: Andrejeva ekspedicijska na severni tečaj 1897. leta, ki bo dne 8. jan. 1933 ob 20 v mali samostanski dvorani. Predaval bo s pomočjo mno-goštevilnih skioptičnih slik g. Lado Lenček. Vstop prost.

Dobrovolje! Dne 6. jan. 1933 se bo vršil občni zbor našega društva ob 9 in pol popoldne v ho-telu »Metropol«. Pričakujemo polnoštevilno ude-ležbo; obravnavale se bodo važne zadeve.

Jugoslovansko kemijsko društvo — sekcija Ljubljana vabi člane na redni mesečni sestanek, ki se vrši v torek, 3. jan. ob 20 v gostilni Cinkole. Ker je na programu zelo važen razgovor o načrtu Zakona o ovlaštenim inženjerima, o organizaciji I. kongresa, o bližajočem se obnem zboru, us-tanovitvi filozofskega društva itd. je polnoštevilna udeležba nujno potrebna. — Odbor.

smi in sicer »Adventno« Franca Babiča, kratke in preproste glasbeni domislek, dalje Josipa Šterbenca »V sveti noči«, ki se poslužuje tu in tam zanimivih harmoničnih poslopov, in Stanko Premrla »Božično«, logično in na njemu lastnih tovrstnih glasbenih domislekih grajeno skladbo.

V tem času je izšla tudi 5. številka »Zbo-rov«, ki jo urejuje Z. Prelovec. V književni prilogi priobčuje Emil Adamič kratke življe-njepis in glasbeno delo zagrebškega prvostol-nega kanonika msgra Janka Barleta, Zorko Pre-lovec nekaj besedi o slov. nar. pesmi; poleg tega vsebuje ta del dve pesmi t. Milana »Vzuj in druge glasbene zanimivosti. Glasbeni del pa prinaša šest skladb in sicer Prelovec »Po-zdrav«, za mešan zbor, Petra Jereba »Pričako-vanje« za mešan zbor, Emil Adamič »Fanteje že vrisaj« za moški zbor, Ferdinanda Juvanca »Spomin na zimski večer« za moški zbor in Vodopivec »Zalost« za tenor in klavir. Vse skladbe slone kompozitorno na starejši diatonično harmonični podlagi in nimajo sodobno razvojnih značilnosti.

Tudi »Pevece«, ki ga urejuje prof. M. Bajuk, je v par številkah izšel. Kot izgleda, se mora, kot vse podobne revije, boriti z velikimi finanč-nimi težavami, ki izvirajo močno iz plačilnih zamud naročnikov. Greh bi bilo pustiti, da še ta edini in ne razkošni list Pevske zveze »tane, ko imamo Slovenci že itak tako borno glasbeno revijalno življenje. Zato naj res vsi, ki morajo in ki so dolžni, pomagajo, podpro in omogočijo listu nadaljni obstoj in njega redno izhajanje! — Da na kratko povzamem vsebino teh števk, omenjam nekaj važnejših člankov, ki jih je list prinesel. Janez Gavišar piše o »Sestavi vzornih sporedov«, A. C. »V album pevcem in pev-odjem«, Ambrozij Sraka zanimivo o »Glasbe-nih pomenkih« v ostalem na vsebije list razna važna poročila o koncertih tako ljubljanskih, kot raznih podeželskih okrožjih. — Glasbene priloge so precej bogate; vsebujejo prav razno-lične zborovske skladbe. Od teh nobena nima izrazite tendence v moderno smer, vse zasle-dujejo bodisi predstavno-asociativno slikanje,

Maribor

○ Težaji SSK Maratona. Dočim po drugih zimskosporih postojankah zdihujejo, ker ni snega za smuko in tečaje, pa se je letos zopet izkazal Rimski vrlec kot najugnejša postojanka, ki gle-de snega tudi v zgodnji zimi ne odreže. Bela snežna odeja je pod vzočjem Uršlje gore že tako debela, da je smuka naravnost izvrstna. Smučarski tečaj Maratona se je pričel na novega leta dan ter je iz-vrstno obiskan. Tekmovalni tečaj, ki ga vodi Joško Janša, pričena danes. Dne 10. januarja pričena drugi smučski tečaj Maratona za začetnike in že iz-vežbane.

○ Lep uspeh kuhinje za reveži. Komaj teden dni obetoja kuhinja Vincencijeve konference, pa je že pokazal lep uspeh, kako potrebna je bila za Ma-ribor taka ustanova. Že prvi dan se je oglasilo v kuhinji 27 oseb za kosilo, sedaj pa je poskočilo število dnevnih kosil na 37 in še vedno narašča. Po večini so med obiskovalci kuhinje reveži, kate-rim plačujejo kosilo dobri ljudje. Mnogi se pa že število plačujočih, ki bi si drugače težko privoščili blagodat krepkega, toplega kosila, katero jim nudi kuhinja za nizko ceno 3 Din. Odbor, ki vodi upravo kuhinje, upa, da bo lahko s pričetkom fe-bruarja otvoril drugo kuhinjo v magdalenskem predmestju, ki bo prišla prav posebno v poštev za delavce tamošnjih industrijskih podjetij.

○ Poroka. Franjo Vučetič, nekdanji učenec ju-naka iz Like Matijeveca, se je trajno naselil v Ma-riboru. Vučetič se je namreč poročil te dni z Ma-riborčanko gdno Rio Stine. Mlademu paru časti-tamo!

○ Vesel božič malih revčkov. Podporno društvo za revne učence v Mariboru je letos za božič razdelilo med 641 otrok 287 oblačil, 257 parov čev-lijev, 302 komada perila, 76 pletenih izdelkov in 240 m blaga, iz katerega si delnice meščanskih šol same šivajo obleko in perilo. Namesto skupne bo-žičnice je priredilo učitelstvo obdarovanje dece na posameznih šolah. Blage družine so še poslane šolam za božičnico peciva in drugih darov. Blagi dobro-tniki, med katerimi se je najbolj izkazala mestna občina, ki je derovala za božično družstvo 50.000 Din, so omogočili, da je zasijal žarek veselja v mnogih bednih družinah.

○ Vložitev davčnih prijav. Mesec januar je važen za davčne zavezance radi davčnih prijav, ki so jih v lastnem interesu dolžni izvršiti. Davčna uprava opozarja zavezance, da vložijo prijave za naslednje davke: do konca januarja prijave za zni-žanje dopolnilnega davka za zemljarino za leto 1933; od 15. januarja do 15. februarja je treba vlo-žiti prijave za rentnino za leto 1933. Rentnini so potrjene obresti vseh dolgov in rente. Do konca januarja morajo predložiti delodajalci, ki plačujejo uslužbenški davek v znakmah, knjižice na pregled davčni upravi, s oba 18. Delodajalci, ki niso zavezani pobirati davka v znakmah (ki imajo čez 20 zapo-sloencev), se morajo prijaviti do 25. januarja, da se jih vpiše v knjigo delodajalcev, ki plačajo usluž-benški davek v denarju.

○ Silvester ni poznal krize. Mariborski kavar-narji in gostilničarji pravijo, da je bila letošnja sil-vesterska noč dokaj boljša od lanske. Veselo raz-položenje, ki je zajelo množice, ni kazalo, da živi-mo v časih najhušje gospodarske stiske. Gostje le-to niso skoparili in celo šampanjec je tekkel v obi-lici.

○ Za pohorski tečaj — polovična vožnja. Pro-metno ministrstvo je odobrilo polovično vožnjo vsem pesnikom Maribora, ki pridejo na pohorski tek dne 26. februarja. »Pohorski tek« je tradicionalna smu-ška tekma na 50 km, ki jo prireja Mariborski smu-čarski klub na Pohorju. Polovična vožnja velja za čas od 18 do 28. februarja.

○ Tiskarna v konkurzu. Nad Ptujsko-tiskarno, r. z. o. z. v Ptuj, je razglasilo mariborsko okr.-sodišče konkurz. Prvi zbor upnikov bo 5. januarja, oglašitveni rok 11. februarja in ugotovitveni narok 21. februarja.

○ Mrtaški zvon. V Kočakih 150 je preminul večerjaj ugledni pesnik g. Jurij Maier; pokojnik je dosegel starost 74 let. Pogreb bo kotri ob 14 iz hiše žalosti na franciškansko pokopališče na Pohorju. Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje!

○ Novo lice Aleksandrove ceste. Gradbeni urad mestne občine je dovršil načrt za regulacijo Alek-sandrove ceste, ki bo temeljito preobrazila zuna-njost te naše najvažnejše ulice. V smislu novodob-nih prometnih načel se bo cestišče za promet z vo-zili znatno zožilo, ker je ugotovljeno, da se promet na širokih cestah ne razvija tako nemoteno, kakor onkraj, kar nudi vozilom preveč prostora za vožnje izven tira, kar povzroča zastoj v prometu ter je po-vod čestim nesrečam. Zato bodo pa znatno razširje-na hodniki za pešce in sicer na vsaki strani ulice v širini 5 metrov. Hodniki bodo asfaltirani. Zrtev razširjenih hodnikov bo kosačanje dreved, ki v tej prometni ulici itak ni bil na mestu. Od Trga svobode do Prešernove ulice se bo zgradila široka,

z asfaltom ali bazaltoidom tlakovana promenada pot. Z regulacijo hodnikov se bo pričelo na pomlad.

○ Maribor zastopavljen. Na mariborskih držav-nih uradih, zlasti na davčnem uradu in na sodišču je bilo nastavljenih na novo 15 pisarniških moči. Zanimivo je, da ni med temi novonastavljenimi no-benega Mariborčana, ampak vsi so iz — Ljubljane.

○ Družine na cesti. Ljudje se izprašujejo, kak smisel je imela odpoved stanovanja devetim urad-niškim družinam v enem traktu banovinske stano-vanjske hiše. Devet družin bo s pričetkom aprila na cesti in spričo stanovanjske krize bo za tako število pač težava najti streho. Pridobiljenega pa ne bo z izpraznjenimi prostori ničesar.

○ Drevi premiera. Narodno gledališče vprizori drevi pretresljivo dramo »Nevitka« od znanega ru-skega dramatika Ostrovskega. Režija je v rokah glavnega režiserja Joška Koviča, glavno žensko ulo-go ima Kraljina, v ostalih ulogah pa nastopijo Dra-gutinovičeva, Starčeva, Savinova, Zakaržkova, To-vornikova, Gorinškova, Grom, Nakrst, Daneš, F. Kovič, Skrbnišek, Rasberger, Furijan, Tovornik, Gorinšek, Blaž, Harastović in Standerker. Za »Ne-vitko« so se nabavile tudi nove dekoracije.

○ Um se je omražil na novega leta dan v Gru-šovi 25 letnemu posestnikovu sinu Ivanu Vimer-ju. Širokoma so prepeljali mariborski reševalci v bolnišnico.

○ KMKA »Panonijac« ima svoj redni občni zbor danes ob 17 v prostorih Jugoslovanske strokovne zveze v novi palači OUZD.

○ Reven invalid brez službe se priporoča do-brim srcem, da bi mu preskrbel kdo lažjo službo. Naslov je na razpolago v upravi »Slovenec«.

Celje

○ V Slovenčevi podružnici v Celju lahko naročite in plačate sledeče časopise: Slovenec, Ponedeljski Slovenec, Domoljub in Bogoljub. Naša podružnica daje tudi informacije glede drugih katoliških listov.

○ Iščemo dobre, zanesljive kolporterje za okolico. Slovenčeva uprava v Celju bi rada do-bila nekaj agilnih kolporterjev za okolico. Kdor bi čutil veselje do dela, naj se javi med urad-nimi urami.

○ Katoliško prosvetno društvo v Celju se obrača do vseh svojih mnogostevilnih prijate-ljev s prošnjo, da bi mu odstopili kako knjigo, v poštev prihajajo pred vsem knjige leposlov-ne vsebine. Število članov KPD v Celju se je v zadnjem času zelo pomnožilo in društvo ne more vsem ustreči. Radi bi tudi napravili po-tujočo knjižnico, za kar pa nam primanjkuje knjig. Zato naj vsak, ki ima doma kako dobro knjigo, isto izroči v Prosvetnem tajništvu (U-prava Slovenca), Cankarjeva ulica 4.

○ Pevske vaje KPD. Pevski odsek KPD naznanja, da se ta teden ne bodo vršile pevske vaje. Kdaj bo prihodnja vaja, bo pravočasno naznanjeno v časopisih.

○ Silvestrov večer Družabnega kluba se je vršil v prostorih Ljudske posojilnice v pol-noštevilni udeležbi izbranega občinstva. Na-stopili so naši priznani pevci in igralci, ki so napravili večer zelo pester. Navzoče je za Novo leto nagovoril g. dr. Ogrizek, ki je v svojem govoru pred vsem naglašal, da manjka današ-nji družbi v prvi vrsti treh reči: vere, upanja in ljubezni, zaradi česar trpi vse človeštvo. Šele, kadar bo današnja družba zopet prevzela, teh treh glavnih točk krščanske vere, smemo upati, da se bodo razmere obrnile na bolje. Omeniti moramo, da je Družabni klub pod se-danjim predsednikom g. Valentinom Hladinom zelo lepo razvil, kar je v veliki meri njegova zasluga.

○ Poročilo borze dela. Poročilo borze dela v zadnji deceni meseca decembra izkazuje zo-pet velik prirastek brezposelnih. Sedaj ima borza dela v evidenci 891 brezposelnih. Delo je na razpolago: 1 strugarju, 1 hlapecu, 1 mi-zarskemu vajencu, 3 kuharicam, 4 služkinjam, 3 kmečkim deklam in 1 postrežnici. — V pre-teklek letu je pri celjski ekspozituri borze dela iskalo dela 3535 oseb, delo je bilo ponu-jeno 1763, posredovanj je bilo izvršenih 1315, odpotovalo jih je 50. odpovedanih 1277.

○ Tujski promet v letu 1932. Letu 1932. je obiskalo Celje skupaj 8766 tujecev, od teh je bilo lugaloslovancev 7012, ostalo so bili izozemci. Med katerimi zavzemajo prvo mesto Avstrijci z 908 osebami. Najboljši obisk je bil meseca julija, ko je obiskalo Celje 904 tujecev, najslabši me-seca decembra, ko se je mudilo tukaj 345 oseb.

○ Naval na tukajšnji bolnišnici. V prete-klem letu je sprejela tukajšnja bolnišnica 3169 bolnikov, napram 4764 v letu 1931.

Kulturni obzornik

Glasbena literatura

V zadnjem času je izšlo več glasbenih revij in sorodnih izdaj, na katere moramo našo jav-nost vsaj na kratko opozoriti.

Banovinska zaloga solških knjig in učil je izdala pesmarico, namenjeno nižjim razredom srednjih in njim sorodnih šol. Sestavljen je Luka Kramole. Deli se v tri dele. Prvi vsebuje najpotrebnejše nauk o teoriji glasbe, ki je v sestavi, kot pravi prireditelj, naslonjena na Milojčičevo, Gröbmingovo in Bajukovo pevsko šolo in obsega eno- in dvoglasne nar. pesmi v C-duru. Drugi del prinaša narodne in umetne pesmi, v katerih so zastopane vse notne vred-nosti in ostali drugi znaki. Tretji del pa vse-buje večglasne zbornice, ki so namenjeni raznim solškim prireditvam. Pesmi, ki jih prireditelj vporablja, so nabrane iz slovenske narodne in umetne glasbe, pa tudi iz hrvaške in erbske. Menim pa, da je v zaporednosti sestave pesmi pogreška v tem, da je pri njej prireditelj upo-števal dobro edinole tehnične pevske momente, premalo pa se je oziral na stilne razlike, kar je pri vzgoji prav tako važno. Brez jasne opre-delitve se med seboj mešajo slovenske, hrvaške in erbske pesmi, dalje različne umetne z narod-nimi i. t. d. Mislim, da je vzgoja tudi s tega vidika, zlasti v srednjih šolah, velike važnosti.

Izšla je novembarska in decembarska šte-vilka Cerkevne glasbenika, ki ga urejuje megr. Stanko Premrl. Književni del je prav ob-širen. Prinaša več razsežnih člankov Josipa Ja-nežiča, dr. Mantuanija, Stanka Premrla, Adolfa Gröbminga, Ivana Mercina, R. Pahorja, ki se večinoma pečajo s cerkvenoglasbenimi vpra-šanji. Končno pa so priobčena med raznimi, pozornosti potrebni razmotrivanji tudi kon-certna poročila, ki s skrbno natančnostjo slede vsem važnejšim tovrstnim našim prireditvam. — Glasbena priloga vsebuje to pot krašje pe-

bočiji čustveno ilustrativno smer izražanja na homofoni, deloma diatonični, deloma hromatični podlagi. V arhitektoniki pa so nekatere prav krepke. — Matija Tomec je objavil: »Tri kaplje Jezusove« (nagrjena s Pevečovo nagrado) in dve obdelani narodni »Ena pitčka« in »Od vinske trte«. Stanko Premrl je priobčil zbor »Zamorček in zvezdca« (nagrjena). Ludovik Puš pa »Be-gunja pri zibelci« (nagrjena) in »Čez noč«. Poleg teh so izšli Gröbmingova »Zimska dila«, Zelezničova »Čiri, čari, čari«, Mlinar-Cigaletova »Ju-rove«, tri Vodopivčeve: »Rožmarin«, »Da veš«, in kratke prizor »Rožac« ter končno »Zvonikarjeva« v Kramarjevi harmonizaciji.

Izšla je v Belgradu 2. številka glasbene revije »Zvuk«. V njej piše Anton Lajočev »O re-formi naše muzične nastave«, Rikard Svarc pri-občuje članek »Muzika na radiju«, St. Vinaver pa »Furtwaengler diriguje Meistersingere«. Na-dalje slede poročila in kritike glasbe iz naših središč, (iz Ljubljane poroča Slavko Osterc) in druge glasbene zanimivosti. Reviji, ki je opre-mljena tudi z dvema slikama in več risbami, ure-juje Stana Ribnikar.

Osmi letnik

„Geografskega vestnika“

Pravkar je izšel letošnji letnik »Geograf-skega vestnika«, ki ga izdaja Geografsko dru-štvo na univerzi v Ljubljani. Tudi ta letnik ne zaostaja za prejšnjimi ne po vsebini in ne po vsebini. Revija, ki je zadržala v poslednjih letih značaj odličnega znanstvenega zbornika, nudi mnogo zanimivega gradiva vsakomur, ki ga zanimajo problemi različnih panog ge-ografij in drugih sorodnih znanosti.

Na uvodnem mestu objavlja Nestor naših prirodoslovcev prof. Ferdo Seidl obširno raz-pravo z naslovom »Dinarskogorski fince«. V njej podaja svoja izbrana opazovanja in zaključke o ffinici, vetru, ki struji na dinarskem ozemlju v nasprotni smeri kot burja, namreč od Jadrans-kega morja preko gorovja v doline savskih pritokov. Važnoost tega vetra (na Slovenskem nazvanega »jug«) je iz odlične Seidlove raz-

prave — opremljene s preglednimi tabelami — prav lepo razvidna. — Nič manj važna od prve je naslednja študija »Hl geologiji Ljubljane in njene okolice« izpod peresa dr. Ivana Ra-kovca. V njej avtor obsežno in temeljito opisuje geološke razmere tal, na katerih leži Ljubljana in s tem v zvezi geološko-morfološke probleme Ljubljanskega Polja, Ljubljanskega Barja ter obeh dolin, ki ju vežeta (ob Ljubljani in ob današnjem Gruberjevem prekopu). Razprava je opremljena z instruktivnimi ge-ološkimi profili tal, ki tvorijo osnovo ljubljans-kega mesta. — V naslednjem članku »Cikloni in padavine na Slovenskem« nam dr. Oskar Reya podaja zopet prav zanimive rezultate svojih meteoroloških študij: na podlagi pada-vinskih kartic za 264 dni iz l. 1926. ugotavlja glavne tipe slabega vremena z obilnimi pada-vinami, ki nastopajo pri nas. Tekst pojasnjujejo številne vremenske in padavinske karte. — Dr. Anton Melik objavlja v tem letniku razpravo »O diluvijalni poledenitvi v Karavankah«, o predmetu, ki doslej od strani raziskovalcev po-leđenitve na slovenskem ozemlju še ni bil siste-matično obdelan. Iz razprave je razvidno, da poledenitev v Karavankah sicer ni zavzela ta-kega obsega v Julijskih (in Kamniških) alpah, da pa je vendar vtisnila tudi temu pogorju ma-rsikatero karakteristične znake. — Sledi še ob-sežna historično-geografska študija dr. Milka Kosa »Slovenska naseljena na Koroskem«. Raz-prava nam izbrpno in nazorno prikazuje potek prve slovenske poselitve na Koroskem (v zgo-rnjem Podravju) in mora vzbuditi živo znanje vsakega našega človeka, ki mu je pre-toklost naroda, zlasti onega na Koroskem, pri-sren. — Sledi še obzornik, v katerem priobčuje prof. Ferdo Seidl svoj odgovor na izvajanja dr. Reye v zadnjem »Vestniku« o oblačnosti na Sljemenu. V rubriki književnost pa so pri-občne ocene najvažnejših del nove geografske literature.

»Geografski vestnik« se naroča pri Geograf-skem društvu na Univerzi v Ljubljani in stane 50 Din.

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 3. januarja: Genovefa, devica; Anton, puščavnik.

Prvi krajec ob 17.24. Herschel napoveduje lepo in mrzlo vreme.

Novi grobovi

† Ivan Bitenc. Na svojem domu v Vodmatski ulici 19 v Mostah je na Silvestrov večer izdihnil svojo blago dušo posestnik g. Ivan Bitenc. Pokojnik je bil znana in priljubljena osebnost v Mostah, ki je več let deloval tudi v občinskem svetu močanskem pod županovanjem župana g. Jožefa Oražma. Kljub visoki starosti 71 let in hudi bolezn, ki ga je trla v zadnjem času, je bil vedno prijeten in dober z vsemi ter se je vedno zanimal za javne zadeve ne le svoje občine. Pogreb bo danes 3. januarja ob pol treh popoldne. Njegovim žalujočim svojem bodi izrečeno naše najiskrenejše sožalje! Pokojniku pa naj sveti večna luč!

† V Ljubljani je včeraj umrla gospa Marija Cerne, vdova po uradniku OUZD. Pokopali jo bodo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva. Žalujočim naše iskreno sožalje. — Na Zrinjskega cesti je umrla gospa Elizabeta Wechtitsch, roj. Jalen, poštna adjunktinja. Pogreb bo v sredo ob pol 3 popoldne. Bog ji daj večni mir. Žalujočim naše sožalje.

† V Ljubljani je umrl včeraj popoldne po dolgotrajnem bolehanju, v 86. letu starosti gospod Lovro Palovec. Blagi pokojnik je bil skoro polovico svojega življenja zaposlen v ljublj. tobačni tovarni, kjer so ga vsi cenili kot skrajno vestnega delavca. V križansko moško Marijino družbo je vstopil takoj ob njeni ustanovitvi, ravno tako je bil tudi med prvimi nočnimi častilci. Dobri Bog naj ga zato v večnosti obilno nagradi. Pogreb bo v sredo ob 2 popoldne iz Vidovdanske ceste 9. Sorodnikom blagopokojnega naše sožalje!

Osebnosti

— Iz finančne službe. Napredovali so za višje finančne sekretarje v peti pol. skupini: Dr. Podobnik Aleksander, Mahkovec Franc, Predikala Ivan. — Za finančnega sekretarja v šesti pol. skupini: Dr. Hadžiomani Ibrahim. — Premeščeni so: Preglednik f. k. Kranj Vinko za starejšino fin. oddelka v Dubrovniku; podpreglednik f. k. Gergić Miroslav k gl. oddelku fin. kontrole v Mariboru; preglednik f. k. Purić Fran k gl. oddelku f. k. v Ljubljani.

Ostale vesti

— V Mladiki v Ptuj se prične 14. februarja pod vodstvom šolskih sester gospodinjstvi tečaj, ki bo trajal do srede julija. Dekletom se bo nudila prilika izobraziti se v najvažnejših gospodinjstvih opravilih: v kuhanju, obdelovanju vrta, šivanja in dr. Mesecna oskrbina za hrano, stanovanje itd. znaša 450 Din. Natančnejša pojasnila daje vodstvo gospodinjstve šole v Mladiki.

— Jugoslovanska akademika reprezentanca je včeraj odšla na študentsko olimpijado v St. Moritz. Sestavljajo jo naši priznani smučarji tekmovalci Bervar, Šramelj, Jenko, Baebler, Kukovec, Musić in vodja Rupnik. Vsi tekmovalci so v najboljši formi ter se jih je večina udeležila Leupoldovega tečaja na Pokljuki. Vsi tekmovalci so odšli iz Ljubljane dobro razpoloženi in trdno prepričani, da bodo na najčistnejši način zastopali našo univerzo.

— Živalske kužne bolezni prenehle. V mestu Ljubljana in v občini Podgorica, ki je v področju okr. glavarstva Ljubljana in okolica, sta prenehali svinjaka in parklejk. Vsled tega so bile razveljavljene z včerajšnjim dnem vse odredbe, ki so bile izdane ob izbruhu teh kužnih bolezni.

— Gosp. dr. Alfred Fischer je otvoril v Zalcu splošno privatno zdravniško prakso.

— Tretji znanstveni zdravniški sestanek zdravnikov Dolenjske in Bele krajine. Dne 8. januarja priredi ob 15 vodstvo javne ženske bolnišnice v Novem mestu tretji zdravniški diskusijski sestanek. Predavajo: Gosp. dr. Robert Neubauer, šef zdravilišča na Golniku; »Moderno zdravljenje odprte tuberkuloze s posebnim ozirom na kolapso terapijo ter njene indikacije.« Dr. Milan Cervinka, šef ženske bolnišnice v Novem mestu; »Kazuistika slučajev floridne tuberkuloze z demonstracijami.« Dr. Ludovik Kožuh; »Naša izkušnja z agocholonom Zizine.« Predavanje se vrši v dvorani vodstva bolnišnice. Vabijo se k udeležbi vsi zdravniki Dolenjske in Bele krajine.

— Guštanj. Naš zadnji dopis popravljamo v toliko, da je umrl v Salenbergu posestnik M. a. k. ne pa M. r. a. k. kakor je to bilo napačno tiskano.

— Prepovedan tisk. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo prodajanje in razširjanje časopisa »Savremena stvarnost« št. 1 za januar 1933, ki se tiska v Zagrebu. — Z odlokom ministra za notranje posele pa je prepovedano uvažati v našo državo leksikon »Beckmanns Weltlexikon und Weltatlas«, ki je izšel v Leipzigu in knjigo »Balkan« od Raymond Offinera, ki je bila izdana v Parizu.

— Napadi in nesreče. Šmartinska cesta je še vedno kraj v Ljubljani, kjer je največ napadov in pretepotov. V nedeljo zvečer jo je prav po nedolžnem izkupil 27letni sedlarski pomočnik Ciril Dovič. Dovič je šel zvečer domov na Vilharjevo cesti 29. Na šmartinski cesti pa ga je naenkrat nekdo napadel in s topim predmetom udaril po desnem očesu ter ga resno pokodoval. Dovič je moral v bolnišnico, pijani napadalec, ki je znan, pa bo imel opravka s sodiščem. — V Podgorici pri Ljubljani pa je na Silvestrovo nekdo z nožem sunil v glavo in v desno roko zidarja Antona Pengova. Tudi stanje Pengova je resno. — V samomorilnem namenu je zaužil strihlin 37letni Ivan Tragar iz Podgorice. V bolnišnici pa mu je že odleglo. — V litjski predilnici je padla in si zlomila desno roko 34letna delavka Jožefa Udovč iz Palovč.

— Nekoliko odgovora gosp. kritiku moje knjižice »Živali o slov. pregovorih in rekih.« V »Slovenec« z dne 24. decembra št. 293 je omenil gosp. kritiki J. G. med drugim, da je knjižica »na nekaterih mestih precej nepopolna — ker manjka mnogo pregovorov iz drugih slov. krajev.« Naj navedem na to očitke — četudi malo kasno, ker preje nisem utegnil — kako je knjižica nastala. Lani poleti me je prosil gosp. Finžgar, naj bi uredil in priredil za tisk zbirko slov. pregovorov, prilik in rekov, kateri rokopijs je kupila Mohorjeva družba po 7 nadučitih Fr. Kocbeku, ki je umrl pred nekaj leti, da ga potem družba izda. Ta prav obširen rokopis sem urejeval do lanske jeseni, ko sem ga vrnil gosp. Finžgarju. In pri tem prepisovanju in urejevanju omenjenega rokopijsa sem si prepisal vse pregovore in reke, ki govorijo o živalih, katerim sem pa še dodal vse belokranjske, ki sem jih bil zapisal v l. 1886—1922 v Beli krajini in Dolenjske, ki sem jih nabral zadnjih 10 let, razen tega pa še mnogo pregovorov iz več letni-

kov »Vrtca«, katere sem pregledal in katerih Kocbek nima v svoji zbirki. K temu pripominjam še, da je bil zbral z Fr. Kocbek v svoji zbirki, kolikor morem preoditi, vse različne zbirke pregovorov, kolikor jih je mogel zaslediti, in to iz vseh slov. pokrajin, kar je na koncu svoje zbirke tudi navedel, kjer je podal seznam in imenik vseh slov. pisateljev, ki so priobčevali svoje zbirke pregovorov, in navedel tudi vse knjige in časopise, v katerih so bili tiskani. Vse to bo knjižica pregovorov tudi prinesla, kadar jo bo Mohorjeva družba izdala, torej skupni seznam vse literature o slov. pregovorih. Temu Kocbekovemu rokopisu pa sem jaz dodal tudi še vse belokranjske in dolenske pregovore, katere sem nabral v l. 1886 do 1932. Če torej v Kocbekovi zbirki ne bo vseh pregovorov iz različnih slov. pokrajin, bo krivda v tem, ker niso bili priobčeni, ali pa, ker jih Kocbek morda ni zasledil. Da pa je res še mnogo pregovorov v različnih knjižah in časopisih, katerih Kocbek ni zasledil in zapisal, je res in sem se sam prepiral v mesecu decembru in sicer pri Pletersnikovem slovarju. Ko sem v začetku tega meseca nekaj iskal v slovarju, sem opazil, da ima ta res izborni slovar prav veliko pregovorov in rekov, katerih Kocbek ni izpisal. Zato sem se lotil jaz tega zamudnega, a potrebnega in koristnega dela, in pridno zbiram od strani do strani in od besede do besede.

Za lepo frizuro, manikiranje, barvanje in masažo se vam priporoča renom. česalnica »vesna«, last. Oga Goranec, Beethovnova ulica (Dunav).

— Kongres pravnikov v Bratislavi. Generalni sekretariat prvega kongresa slovenskih pravnikov, ki se bo vršil v Bratislavi 10. in 11. septembra 1933, je dovršil program kongresa in priprave zanj. Radi izčrpane poglobitve 15 znanstvenih predavanj je bila osnovana komisija 67 pravnikov, ki uživajo svetovni sloves. Na pomlad bodo ta dela tiskana in razposlana prijaviteljem pravnikom, da si bodo že vnaprej pripravili eventualne pripombe. Že iz pripravljene dela se vidi, kako visok bo znanstveni značaj kongresa. Gmotni uspeh kongresa si bodo prireditelji zavarovali s prijavi slovenskih pravnikov, ki jih je okrog 70.000. Kongres se bo namreč vršil brez državne subvencije in vse stroške pri organizaciji bodo skusili kriti izključno s prispevki slovenskih pravnikov. — Predavatelji so prijavljeni: Bolgarije, Jugoslavije, Poljske in Češkoslovske. Med drugim bodo obravnavali o skupnem obligatnem in zakonskem pravu v slovenskih državah, dalje o enotni upravi izmeničnega prava po ženevskih konvencijah (torej v trgovinskem in izmeničnem pravu slovenskih držav) in o enotni upravi predpisov o eksekuciji, prisilni poravnavi in konkurzu v slovenskih državah. Od Jugoslovancev so imenovani univ. prof. dr. Gregor Krek (Ljubljana), dr. Živojin Perić, univ. prof. (Belgrad), dr. Ivan V. Subotić (Belgrad), dr. Pavel Rastovčan (Zagreb), dr. Hugo Werk (Zagreb).

— Bolne žene dosežejo z rabo naravnega »Franz-Josefa« grenčice neovirano lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josefa« vode tudi potom njihovih raziskovanj. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

— Proslava 600 letnice rimsko-katoliške župnije na Otoku. Vas Otok na Hrvaškem se v decembru preteklega leta svečano praznoval 600 letnico obstoja svoje rimsko-katoliške župnije. Proslava, ki je trajala teden dni, je obsegala najrazličnejše verke svečanosti, ki se jih je udeleževalo na tisoče vernikov.

— »Morska pijavica« v Splitu. V Splitu so imeli v soboto priliko opazovati zanimiv naraven pojav, ki pa je obenem tudi nevaren. Popoldne sta namreč v splitski luki trčila skupaj dva vetrova, in sicer razmeroma topli južnjak in hladni zapadni. Pri tem je hladni zrak iz višine začel hitro padati proti morju, topli pa se je dvigal. Nastal je zanimiv termodynamični proces, ki ga dalmatinski mornarji imenujejo »morska pijavica«. Morje se je dvignilo precej visoko v obliki loka in kipele. Ta pijavica se je spopetka pomikala proti splitski luki v velik strah ribičev, ki se tega polja zelo boje. Pijavica je nevarna tudi večjim ladjam, če zaidejo vanjo. Nato pa je zapadni veter nadvladal južnjak, nakar se je vasa zadeva pomaknila proti zapadu in se razbila nekje na skalah otoka Brača. Zanimiv pojav je opazovalo vse črno Splitske, ki pa bo se brž razkropili po hišah, ko so videli, da se morski lijak pomika proti luki.

— »Franz Josefova« grenčica odstranjuje motnje želodca, slabost in potrtost.

— Jarc Mirani. Novo mesto. Roman. Zbirka domačih pisateljev. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, l. 1932. Str. 183, cena 55 Din. Drugi narodi imajo celo povodenj tako zvane vojne literature, dočim je pri nas razmeroma neznanata. Eno izmed redkih del te vrste je tale Jarcov roman. Opisuje nam življenje in dozorvanje poščice novomeških višjegimnazijcev v zadnjih treh vojnih letih, ozadje tega glavnega dejanja pa tvori vsa tedanja naša malomeščanska družba, ki jo zastopajo v Jarcčevem romanu zlasti gimnazijka Nataša, pisarniški uradnik Kamin, odvetnik dr. Stein, vdova Pirnatova, oficijal Stržen i. dr. Ne glede na to, da je roman eno izmed redkih večjih izvirnih leposlovnih del, ki nam jih nudi naš današnji knjižni trg, je tudi sam na sebi prezanimiv dokument trske dobe, ki smo jo doživljali vsi in ki je začrtala tako globoke brazde v naši mladino, zaradi česar je starejši rod danes tudi nikakor ne more razumeti. Zlasti nekateri liki teh blodetih mladcev, kakor Bohoričev, Zorčev in Jermanov so sijajno izklesani in nehoti takoj priklenijo vso bralečovo pozornost in zanimanje, da ne odloži knjige, dokler je ni prebral do konca. K temu seveda mnogo pripomore tudi prijeten in gladek pisateljev jezik. Eleganten opremljen knjigo krasi tudi pisateljev portret. Kdor hoče količkaj poznati našo najmodernejšo izvirno književnost, nikakor ne bo mogel mimo tega tipičnega, prezanimivega in odličnega dela.

— Damske sime plaše v vseh kvartletah od 240 Din naprej ima v zalogi F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 20.

— Vse leto 1933 bosta Satan in Iskarijot prihajala na dan kot najbolj čitan roman. Zahtevajte ponudbo pri Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Ali ste že poravnali naročnino?

Ptujске občinske zadeve

Novi proračun sprejet. — Posojilo. — Veliki Ptuj.

Ptuj, 31. decembra.

V petek, dne 30. decembra se je vršla osem redna seja ptujске občinske sveta pod predsedstvom župana Jeršeta. Po preditjanju zapisnika zadnje seje poročal župan, da je ministrstvo prosvete odredilo premostitev državne gospodinske srednje šole iz Novega Sada v Ptuj; občina mora preskrbeti potrebne prostore za zavod. V poštev bi prišel grad grofa Herbersteina in pa Mladika. O končni odločitvi se bo sklepalo kasneje.

Kot poročevalec upravnega odseka je poročal Ferdo Fras o proračunu za leto 1933, ki je podal natančno poročilo o stanju občinskih financ. Kljub varčevanju je proračun za 323.000 Din višji od dosedanjega, to pa radi tega, ker vsebuje investicije za razna javna dela. Novi proračun določa zopetno uvedbo najeminskega vinarja in tudi trošarina na vino se zviša od 1 Din na 1.50 Din pri litru. Razvila se je živahna debata, ki je končala s tem, da je občinski svet sklenil najeti večje posojilo, ki bi se naj porabilo tudi za kanalizacijo mesta in napravo vodovoda, ki ga kakor znano, Ptuj še nima. V ostalem pa je bil proračun soglasno sprejet.

Novi živilski trg med Slomškovo in Miklošičevo ulico se preimenuje v Tyršev trg; zgradi se tu evetični paviljon. Podpore se razdelijo med le-ta društva: Dijaška kuhinja 8000 Din. Kolo jugoslovanskih sester 1000, Protituberkulozna liga 1000, Zveza delavskih žen in deklet 500, dijaško podporno društvo 500 in tri ptujске knjižnice vsaka po 700 Din. Prosluco Jožefu Kudru se prizna krajevna potreba za prevažanje oseb z avtomobilom. — Mestna uprava se pooblasti, da sme prodati tako zvano Hipertovo hišo, last mestne občine za 60.000 Din. — V domovinsko zvezo se sprejmeta Rudolf Reich z družino in Anton Blažek. — Poslopje deške ljudske šole se prenese v lastnino krajnega šolskega sveta, prenos ostalih šolskih poslopij se pa odkloni. — Sklepi ubožnega sveta se soglasno odobrijo.

Glede priklopite sosednjih občin k mestu v smislu tozadevnega zakona sklene občinski svet predlagati banški upravi v Ljubljani, da se priklopijo k mestu sledeče občine: del občine Breg do železniške proge, vas Vičava, ki leži na teritoriju občine Krčevina, vas Budina, ki spada pod občino Bratje ter katastralna občina Rogoznica.

Javni seji je sledila tajna seja, ki je bila precej burna. Občinski svet je med drugim soglasno sklenil, da se s prvim januarjem ukine službena pragmatika za občinske nameštence. Začasno se uporablja zakon o civilnih državnih uradnikih in le prejemki ostanejo dosedajni z razliko, da se občinski nameštencem reducirajo za 10%. Trije državni upokojenci se odpustijo iz službe in mesto oficijanta se ukine. Imenuje se pa za vojaškega referenta kapelnik mestne godbe Bernard, za knjigovodjo v mestni kladnici pa bivši trgovec Peteršič.

Kroni

Učni uspehi gimnazije v prvem polletju. Naknadno že po vpisu je vstopilo na zavod še šest dijakov in 12 dijakin. Med prvim polletjem sta zavod zapustili dve dijakinji, tako da štejejo razredi ob koncu polletja takole: I. 88 dijakov in 72 dijakin; II. 73, 46; III. 56, 41; IV. 48, 17; V. 30, 7; VI. 17, 7; VII. 20, 7; VIII. 18, 6. — Učni uspehi: skupaj je bilo na gimnaziji ob koncu polletja 850 dijakov in 204 dijakinje; od teh je izdelalo 180 dijakov in 97 dijakin, to je od 554 skupaj je izdelalo 277 ali točno 50%. Z odličnim uspehom je izdelalo 16 učencev in učenk, s prav dobrim 109, z dobrim 152, z eno negativno oceno 96, z dvema 49, z več nego dvema negativnima ocenama pa 182. Od teh 132 je bilo po § 54 zakona o srednjih šolah odpuščenih z zavoda 11 (7 dijakov in 4 dijakinje), da jih je ostalo le še 121. Zavod šteje po odstotku odpuščenih skupno 543 dijakov. Na splošno so uspehi od lanskih boljši, ker jih je lani od 507 bilo odpuščenih kar 22, letos pa od 554 le 11 in je lani izdelalo 48,5%, letos pa 50%. Vendar pa je dovolj vzroka, da starši in vzgojitelji razmišljajo, kako doseči boljše uspehe.

Tržič

V letu 1932 se je v tržiški župniji rodilo 117 otrok in sicer 61 dečkov ter 56 deklic. Poleg tega se je rodilo tudi v ljubljanski bolnišnici 13 otrok, tako da znaša s temi vred številni rojstev 130. — Umrla je v domači župniji 64 oseb, pokopanih je pa bilo na tržiškem pokopališču 67 mrtlicev in sicer 29 moških in 38 žensk. Otrok pod šestim letom je umrlo 20, nad sedemdeset let starih je bilo pokopanih 13. Najstarejši mrtlic je prekorčnil 88 let. — Porok je bilo v domači župniji 45, oklicev pa 55. — Sv. obhajil je bilo razdeljenih 70.200. — Prebivalcev ima župnija čez 5000.

Že tretjič so igrali vrli igralci v »Našem domu« na novega leta dan »Hamlet«, zopet ob polni dvorani. Prišli so tudi mnogi okoličani, ki jih je privabila pohvalna kritika, ki je bila zares upravičena. Še večkrat bo pa pač treba uprizoriti lepo in dostojno opereto »Ptičar«, ki bo prvič uprizorjena na praznik sv. Treh kraljev zvečer. Še ni bilo določeno, kdaj bo prvič uprizorjena, ko je bilo že mnogo vstopnic rezerviranih naprej in že davno je prva uprizoritev, brez letakov, razprodana. — Pametni opazovalci pravijo, da Tržičani s posmetom predstav v »Našem domu« varčujejo. Res, za malo vstopnino gledajo lepe stvari v lepi dvorani in marsikakšno zapravljene odpade. Poleg tega pa pomagajo obiskovalci na ta način tudi Vincencijevi konferenci, ki za svoje obširno delovanje dobiva od vsake prireditelje delež.

Naše planine blestijo v snežnem sijaju. Pravijo, da je zlasti na Kofcah po zimi še lepše kakor v poletju. Seveda, po zimi gre vsak gori v drugačni opremlji.

Šoštani

Spremembe v odboru okoliške občine. Kakor je v nedeljo »Slovenec« že poročal, so bili z dekretom okrajnega načelnstva razrešeni župani okoliške občine in 4 odborniki. V petek, 30. dec. so bili imenovani novi: župan Perovec Anton, mizar in član družmirske J. R. K. D., podžupan Melanšek Ivan, načelnik družmirske J. R. K. D. odborniki: Mlinar Anton, Bizjak Martin in Dvornik Josip.

»Mlinarjev Janez«. Ob nabitosti polni dvorani je na Silvestrovo in na novega leta dan uprizorilo Prosvetno društvo ljudsko igro v 6. dej. »Mlinarjev Janez«. Odmore je izpolnilo petje dveh zborov in prenos radia koncerta.

1932. V naši fari, ki šteje 5600 duš, je bilo v letu 1932 rojenih 153 ljudi (79 dečkov in 74 deklic) umrlo jih je 93 (49 moških in 44 žensk), porok pa smo imeli 30.

Fantovski krožek tukajšnjega Prosvetnega društva je imel na novega leta dan svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik Sović Franc, podpredsednik Terčič Fortunat, tajnik Sović Franjo, blazajnik Stvarnik Adolf.

Kamnik

Francoski krožek v Kamniku bo z novim letom pričel z delovanjem. G. dekan Rihar je prepustil krožku proti izredno nizki najemni prostori, v katerih je bila pred leti hranilnica. Tu si je krožek uredil svojo čitalnico, v kateri se bodo lahko vršila tudi predavanja in sestanki, saj je v njej dovolj prostora tudi za večje število poslušalcev, kakor pa je članov. Do sedaj je vstopilo v krožek 30 članov, gotovo pa se bo to število v teku leta še povečalo. Za dijake se je določila izredno nizka pristopnina in članarina. Krožek si bo uredil knjižnico in čitalnico. Članom bo na razpolago nekaj francoskih časopisov in revij. Meščani in prijatelji krožka se posodijo potrebni inventar, da se je šola lepo opremila. Prvi sestanek članov se bo vršil v novem lokalu v torek, 3. januarja ob 6 zvečer.

Silvestrovo je letos poteklo v znamenju krize, še bolj pa v znamenju tradicionalne in vobče znane kamniške pušbe. Cele družbe Kamničanov so letos odšle čakati novega leta na planine. V Kamniški Bistrici je bilo toliko gostov iz Kamnika in Ljubljane, da bi kmalu zmanjkalo prostora. Še več pa jih je prišlo prihodnje jutro v Bistrico, kjer je bila, kakor vsako leto, tudi letos av. maša.

S smučanjem je letos slaba. Sportni klub je razpisal za 8. t. m. skakalne tekme za klubov prehodni pokal, ki ga brani Franc Palme, pa bo moral tekme preločiti na boljše čase. Ker s smučanjem radi pomanjkanja snega ni nič, vlada zato tem živahnejše življenje na drsališču, ki je letos prav lepo urejeno. Na teniškem igrišču pa so napravili naši sportniki drsališče, kjer bodo trenirali hockey.

Št. Jernej

Prosvetno društvo je ugodilo želji oblasti in je ponovilo v prid brezposelnim igro Poulični otrok. — Predstava je v moralnem in gnetnem oziru zadovoljivo izpadla. Igralci vežbajo sedaj Scapinove zvijače, katerih vzporeditev bo prav primerna za veseli predpustni čas.

Konzumno društvo je za božične praznike v letu 1931. prodalo nad 20 kg kvasa, za minuli Božič na komaj 8 kg. — Kako težke so življenjske prilike našega ljudstva izpričuje tudi dejstvo, da po nekaterih hišah že uživajo kar a-slane jedi, ker ni denarja niti za šol več.

Prašiči, katere so imeli nekateri posestniki v gorjanskih gozdojih, so se ob obili paši selodali in žira zelo otebelili. Obvarovani so bili tudi pred svinjsko kugo, za katero je letos poginilo v našem kraju ogromno število prašičev.

Koruzo po 75 par bo nudil trgovec Bratkovič kakor je dal oklicati pred občinsko hišo. — Koruzo bo dobil iz Slavonije, kjer jo je v izobilju, nove in stare, in baje velja tam kg 30 par.

Brežice

Zlati jubilej vzorne žene. Danes bo preteklo 50 let, odkar je stopila pri Srebretovi rodbini v Brežicah v službo takrat komaj 18 letna Antonija Novakova, doma iz št. Jurija pri Loki (Zidani most). — 50 let! Dolga doba! Doba človeškega življenja polna veselja in bridskosti! Pridna in delavna, kakršna je bila Tončka v početku, taka je bila vedno in je še sedaj — vsak čas pripravljena storiti vse, kar se ji zdi potrebno in koristno. Vselej je bila v vsakem oziru vzorna. Stala je vsem ob strani v prijetnih, zlasti pa v žalostnih trenutkih, kjer je posebno pokazala svojo brezemno zvestobo. Že dolgo ni več le služkinja; za vsakega rodbinskega člana je že leta in leta »naša Tončka«, katere udanost in skrbnost sta neprecenljivi. In sedaj, ko je 50 let svojega življenja posvetila neumornemu delu vedno za isto rodbino, ji kličejo vsi, ki jo poznajo in cenijo njeno dobro, blago dušo: Še na mnoga leta, draga Tončka! Bog naj vas blagoslovi in vam ohrani zdravje ter naj vam podari obilo prijetnih in udobnih dni!

Trbovlje

Podlegel je poškodban v bolnišnici v Ljubljani v petek, Zavrl Ludovik, ki se je ponesrečil v rudniku v petek pred božičem. Pokopan je bil zadnji soboto kar v Ljubljani. Na starega leta dan je umrl Pistonik Franc iz Gaberskega, bil je delaven človek in član apostolstva mož. V decembru so se poslovili s tega sveta Kuhar Franciška, vdova po rudarju, stara 75 let in Zdole Franc, rudar v Hrastniku, star 52 let, bolehal je na vodenici. Radi življenjske slabosti je umrlo v decembru 6 otrok, med temi je bilo 5 samo v sili krščenih. Ta slabotnost novorojenih otrok, da sklepati na ravne življenjske razmere mater. — Preostalom izražamo svoje sožalje, mrtvi pa naj počivajo v Bogu!

Brezposelnaj se morajo zglasti do 4. januarja na županstvo, da se znova ugotovi kaliko jih je in še posebej v Trbovlje pristojnih. Občina tudi hoče ugotoviti življenjske razmere posameznikov.

Smučarski tečaj se vrši ta teden do nedelje na Sv. Planini, kar je za Trboveljčane posebno ugodno radi bližine. Pa tudi oskrba v planinski koči je po zelo zmernih cenah.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 3. januarja: 12.15 Radio kvartet — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas. radio kvartet, borza — 17.30 L. ura deške glasbe: Dvorakova del. izjava salonski kvintet — 18.30 Nemščina dr. I. Grafenauer — 19.00 Jadransko morje tekmo let (Hubert Marjanovič) — 19.30 Zeleniški — kraj in okolica (dr. Andrejka) — 20.00 Prenos z Dunaja: Večer Joh. Brahmsa — 22.00 Čas. poročila, plošče.

Sreda, 4. januarja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas. plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček (p. Fr. Ačko) — 18.00 Plošče — 18.15 Fonetični poskusi dr. Vebera — 19.00 Ruščina (dr. Preobraženski) — 19.30 Literarna ura: Selška: »Nasedli brode« (Fr. Vodnik) — 20.00 Prenos iz Prage: »Jenufac« — opera (Dvořák) — 22.15 Čas. poročila.

Drugi programi

Sreda, 4. jan.)

Zagreb: 20.00 »Jenufac«, opera. — Milano: 20.30 Opera. — Stuttgart: 19.30 Veliki govorniki 20.00 Pester večer. — Toulouse: 20.30 Dunajsko orkester. — Berlin: 20.00 Pet taktov iz pesmi vele-mesta — 21.00 Nepoznane Haydnove simfonije. — Rim: 20.45 Koncert. — Bernolünster: 19.45 Švicarski kompozitist — 21.15 Pesmi in pravljice. — Langenberg: 20.00 Stuttgart. — Praga: 20.00 Prenos opere »Jenufac«. — Dunaj: 19.25 Prenos iz opere. — München: 20.00 Radio orkester — 21.20 Ciganaki večer. — Budapest: 19.15 Radio koncert.

Mrtva zemlja

Mednarodna skupina geologov, ki je tekom zadnjih 10 mesecev raziskovala Saharo in se zanimala predvsem za njeno namakanje, se je zadnje dni vrnila v Rim z zelo neugodnimi zaključki. Vsa razpoložljiva podtalna voda kaže slej ko prej nagnjenje, da bo izginila v globini. S tem je zapečaten usoda vseh doslej obvarovanih oaz in so postavljene na laž vse neutemeljene nade na vstajenje Sahare. Nasprotno ne bo imelo vse drago delo za namakanje, ki ga vodijo evropski kolonisti, prav nobenih koristnih posledic. Sahara se neprestano suši. Za kakih sto let se bo spremenila dobesedno v mrtvo zemljo brez rastlinstva in živalstva.

Posušeno morje

Sahara je dno nekdanjega morja. Posamezne planote kot Hogar, Emi-Kusi in druge so morale nekoč biti bujno zeleni otoki sredi tega morja. Ohranjene, slabo raziskane risbe kažejo, da so bivali tu bogati trgovski sila kulturni rodovi. Ko se je pričelo morje umikati, so morali ljudje zaseliti tudi posušeno dno. Sahara ni bila v začetku naše dobe prav nič podobna sedanj, deželi mrtvega peska. Še leta 37. p. Kr. rojstvu sta prehodila rimska konzula Pavlinij in Maternij na čelu svojih legij 2.000 kilometrov poti od Sredozemske obale do Sudana. Če vpoštevamo, da takrat še ni bilo v Afriki velblodov (pripeljali so jih iz Srednje Azije šele v VII. stoletju), moramo priti pač do prepričanja, da so korakali ti Rimljani skozi sama obljubena ter z vodo in prehrano založena človeška bivališča. Sicer ne bi nikoli zmogli konji in mule tako dolge poti.

Voda v globlini 400 metrov

A čim bolj se je umikalo morje, tem hitreje so se sušila jezera in reke. Jezero ali

močvirje Čad (Tsade), kjer se srečavajo žirafe s flamingi in drugimi neštevilnimi povodnimi pticami, ima stokrat večjo površino kakor naše največje Bohinjsko jezero in pomeni zadnji ostanek nekdanjega osušenega morja. Podtalna voda se pogreza vedno bolj v globino. Zdaj je zametal pesek tudi one oaze (Jarabu, Murzuk in druge), ki so bile še pred sto leti obljubeni cvetoči otoki. Mednarodni geologi so prepričani, da bo prej ali slej zadela ista usoda vse saharске naselbine. Ponekod, na primer v Hadamesu, morajo kopati Evrope, že do 400 m globoke arzejske studence, da bi prišli do vode. A višina vode se bo vedno nižala. Naposled bo moral napočiti trenutek, ko ne bodo mogli še taki napori priklicati sadu iz zemlje. Ljudje bodo morali zapustiti Saharo. Če bi hoteli rešiti severno polovico Afrike, bi morali pač rabiti izredna sredstva.

Mars na zemlji

V ta namen bi morali zgraditi velikanske kanale za namakanje puščave. Njih razsežno omrežje bi potem spremenilo Saharo v novi Mars. Nekateri strokovnjaki tudi menijo, da so kanali na Marsu dokaz smotnega boja prebivalstva s sušo. A namakanje Sahare je težko uresničiti. Povzročilo bi razen nekaj milijard izdatkov tudi resne mednarodne zapletitve. Francoska je do zdaj največ storila za prodiranje v puščavo, ki meji na njene cvetoče kolonije ob severno-afriški obali. A razen Francoske potrebuje novo področje tudi Italija, ki gospodari v Tripolitani. Tudi Egipt in Anglija (Sudan), ki mejita na puščavo, bi se zanimala za ta načrt. In vprav ta mednarodna nezauznanost je preprečila že marsikatero velike načrte.

Himalaja zmagana! Tri angleška bombna letala v bližini gorskega velikana Nanga Parbata (8875 m). — Medtem, ko so se doslej vsi poletni poskusi čez vrh najvišje gore na svetu izjalovili, se je zdaj prvič posrečilo premagati te tihe orjake z letalom. Pet angleških bombnih letal je poletelo z južne strani Himalaje (sev. Indija) proti Kašmirju, kjer so prečkali višino blizu 9000 m.

Ruske ekspedicije

Geografska karta Sovjetske Rusije ima še dokajšno število belih lis, to je, malo znanih ali sploh nepreiskanih krajev. Največ takih belih lis imajo polarni kraji; vendar se zadnje čase zmerom bolj umikajo točnim označbam, zakaj polarne ekspedicije marljivo preiskujejo neznane kraje in potem vpisujejo svoje izsledke v bele lise sovjetske karte.

Razen severa ima Sovjetska Rusija največ neraziskanih krajev v Turkestanu, ki je sedma sovjetska republika. Tam leži nekaj tisočev kvadratnih kilometrov zemlje, ki je popolnoma nedotaknjena. Šele leta 1928. je sovjetsko-nemška ekspedicija, ki je v znanstvene namene obiskala Pamir in okolico ledenika Felčinka, pregledala nekatere neznane pokrajine. Toda to je bil začetek nadaljnega dela. Sovjetska Rusija polaga predvsem veliko važnost v sirovine Turkestanu, specialno v Pamirju, Darvazu in Hisarju, zategadelj toliko neguje delo ekspedicijskega. To leto pa je bila organizirana dopolnilna ekspedicija sovjetske akademije znanosti in umetnosti v družbi s celo vrsto raznih institucij in razdelila se je družba 300 učenjakov v 70 posameznih oddelkih, ki so se odpravili v najbolj nepoznane kraje Turkestanu. Ti učenjaki so proučevali vse vrste geografske znanosti, kakor geologijo, geokemijo, geodezijo, gravimetrijo, zoogeografijo, energijske vrelce, topografijo, agronomijo, meteorologijo itd.

Ta ekspedicija je po svojem številnem vsestranskem znanstvenem aparatu edinstvena v zgodovini. Delala je od junija do novembra. Dva oddelka pa sta še nadalje ostala v Turkestanu, kjer zbirata podatke. Rezultati ekspedicije so veliki. Predvsem je zanimiva ugotovitev, da je Turkestan bogat v mnogih mineralnih, kakor v zlatu, grafitu itd. V predelih južnega Turkestanu pa so najdena ležišča soli, premoga, bakra, zlata itd.

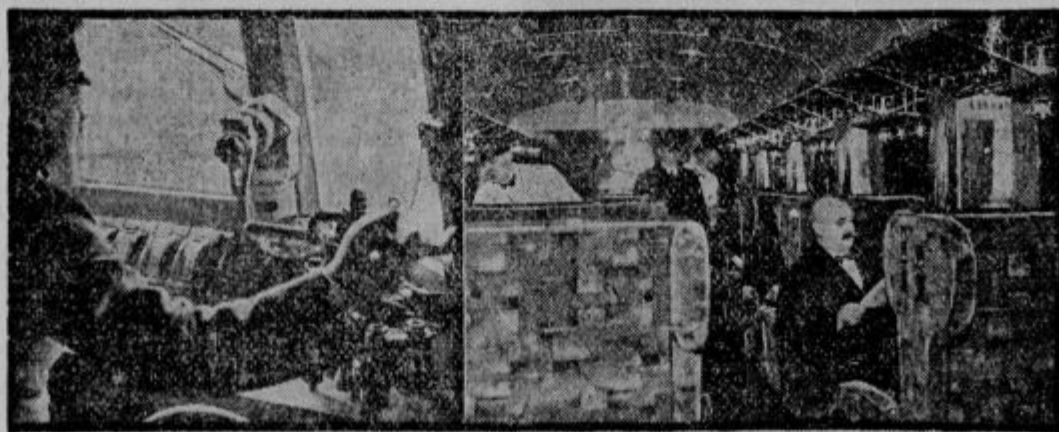
Kar se tiče industrijskega razvoja, je za Sovjetsko Rusijo najvažnejši južni hrbet Hisarskega gorovja in centralni del Stalinbada, kjer leže najbogatejše rezerve rud. V tem kraju so dana tla za razvoj velike kemične industrije. Saj leže v okolici Stalinbada velika bogastva fosforita, ki ima izreden pomen za narodno ekonomijo vse srednje Azije.

Požrtvovalni kirurg

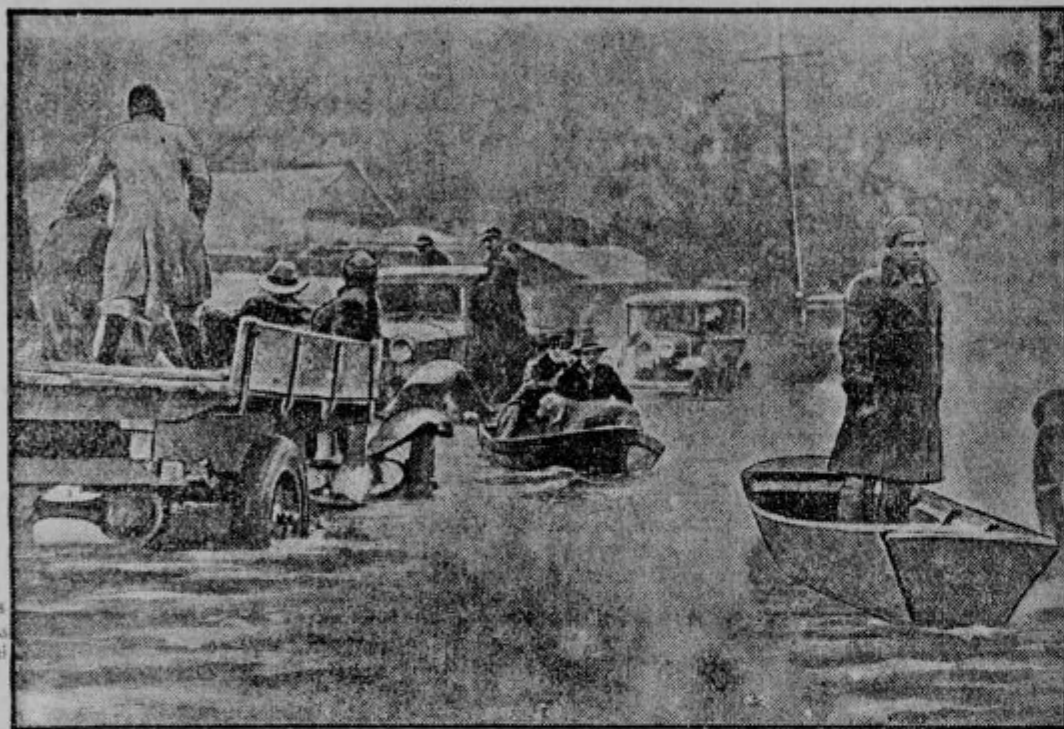
Leningrajska »Krasnaja gazeta« piše o junstvu kirurga prof. Gudim-Levkoviča, katerega so ponoči poklicali k nevarno oboleli ženi. Izvršil je operacijo z dobrim uspehom. Toda bolnica je poprej izgubila toliko krvi, da je pomenilo njeno stanje smrtno nevarnost, ako ji takoj ne nadomeste nove krvi. Kirurg ni imel časa v pozni noči, da bi našel primerno osebo. Žrtvoval je torej lastno kri, da ne bi izgubil nobenega dragocenega trenutka. Asistent mu je odvzel 350 kub. cm krvi (skoro dva kozarca). Bolna žena je takoj mirno zaspala. Dva tedna pozneje je bila izven vsake nevarnosti in zapustila sanatorij. Prof. Gudim-Levkovič je obdržal po prelivanju krvi (ki je bilo prvo v njegovem življenju) vročico, žejno in omedlevico. A proti koncu tedna je popolnoma okreval in zopet pričel s prakso.

Španski vojaški božič

Kakor poročajo iz Almerije, so se hoteli rekruti kljub vojaški prepovedi udeležiti božičnih obrednih svečanosti in so zategadelj skušali zapustiti svojo vojašnico. Toda ker so bili njihovi častniki pri toliki volji brez moči, so poklicali na pomoč policijo, ki je pomagala zadržati nemirno množico...

Notranjščina »bliskovitega vlakca«, ki je pred nedavnim prvič stekel iz Berlina v Hamburg. Levo: Pogled v strojniško delo; desno: Notranjščina voza z vso razkošno komoditeto. Tahometer kaže stalno vsem gostom, s kakšno brzi se vozi.

Zasilni promet v enem izmed mest Missisipskih pokrajin. Kakor sleherno leto v zimskih mesecih, tako so tudi tokrat nastale velike povodnji vesed izstopa reke Mississippi. Mnogo manjših mest je povsem pokritih z vodovjem, tako da je promet zelo otežkočen, živila pa prinašajo letala.

Najvišja železnica sveta

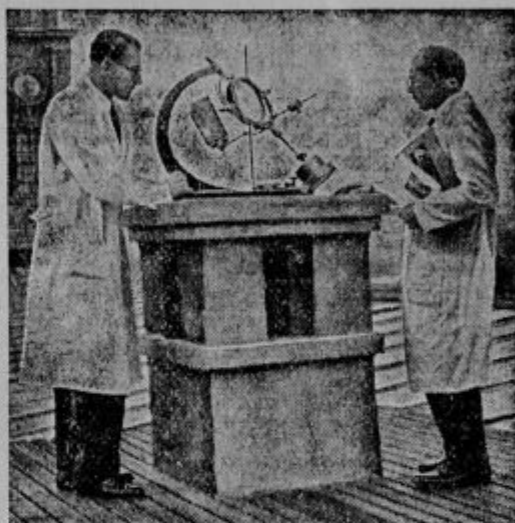
Te dni je bil definitivno sklenjen načrt za gradbo električne železnice čez Kavkaz. Gre tu namreč za najvišjo električno železnico sveta, katere proga bo ležala celo višje kot slovita pirenejska železnica. Transkavkasijska železnica bo skrajšala pot od Tiflisa do Moskve za celih 24 ur in prihranila letno 50.000.000 rubljev ruski državni blagajni. Seveda bo pa delo kar se da težko, zakaj treba bo prevrtati premnogo predorov, od katerih bo eden dolg nad 6 km.

Radio v službi pariške policije. Pariška policija se je oskrbela s takozvanimi radio-avtomobili, ki imajo na strehi pritrjene antene.

Bernard Shaw in čebelarji

Med zborovanjem čebelarjev v irski grofiji Wexford je prišlo do velikega razburjenja med člani Zveze čebelarjev radi B. Shawa: tega moža so pred leti sprejeli imenovani čebelarji v svojo zvezo, toda zdaj mora biti izključen radi bogokletstva, ki ga je izrekel v knjigi »Pustolovščine črne deklice, ki išče Bog«. Nekateri člani so se izrazili, da nočejo imeti najmanjše skupnosti več s tem »poganom«. Radi razburljivih debat so končno sklenili, naj se izreče zadnja beseda na generalnem zborovanju zveze, ki se bo vršilo v tem mesecu.

Originalen poskus s sončnimi žarki na umetninah. V raziskovalnem zavodu za slikarsko tehniko na tehnični visoki šoli v Monakovem si trenutno prizadevajo učenjaki pod vodstvom dr. Aleksandra Eibnerja poiskati metodo, po kateri bi mogli neoporečno ugotoviti identiteto klasičnih umetnin. Glavni pripomoček je daktiloskopija, s katero se dajo prstni odtiski na različnih slikah identificirati. Hkrati je na strehi raziskovalnega laboratorija neka specijalna naprava, s katero se da dognati vpliv sončnih žarkov na barve in podobo sploh — Slika: sončna raziskovalna naprava na strehi monakofske tehnične visoke šole.

Korintski prekop zaprt

Korintski parniški prekop so te dni zaprli, ker ga je velik zemeljski plaz zasul.

Radio-palice. Neki berlinski tehnik, ki ne more niti na sprejodu živeti brez radio-sporočil in glasbe, je vložil v palico ves sprejemni aparat in tako uživa tudi na sprehodih, na vsakega zraku to, kar morejo drugi le v sobah.

Novo pokolenje

»Izvestja« poročajo, da se je v Moskvi ob koncu decembra zaključil V. zvezni kongres inženirjev in tehnikov. Predsednik Zveze sovjetskih tehnikov, Prokofjev, je v zaključni izjavi ugotovil, da hitro korakajo tehnične moči Sovjetskih republik po Marxovi-Leninovi-Stalinovi poti in se bližajo uresničenju sanj mednarodnega proletarijata o dobi, ko ne bo človek več izkoriščen od človeka. Prometni komisar Svernik, ki je pozdravil navzoče v imenu vlade, je poudaril, da je v teku zadnjih kratkih let popolnoma spremenjen socialni značaj sovjetskih inženirjev in tehnikov. Med njimi je zlat 50 odst. gojencev sovjetskih visokih in strokovnih šol. Nad 30 odst. vseh tehničnih nastavljenecv je včlanjenih pri komunistični stranki. Do 60 odst. tega števila je aktivno udeleženih pri udarnem delu za napredek sovjetske industrije.

Dva prijatelja se srečata.
»Moje sožalje, dragi prijatelj!«
»Zakaj paž?«
»Moja žena ima nov plašč.«
»No, in?«
»Jutri pride na obisk k tvoji ženi...«

Gospodarski stiki z Južno Afriko

Iz daljne južne Afrike se je pripeljal v Jugoslavijo naš tamkajšnji honorarni konzul g. Danilo Strekelj, po rodu Slovenec, ki nam je znan že po svojem lanskem predavanju v Trgovski zbornici. Na svojem polovanju po Jugoslaviji se je ustavil v Beogradu in Zagrebu, vendar pa je prišel v Ljubljano, da poroča o svojih uspehih glede uvoza jugoslovanskega blaga na južno-afriški trg. G. konzul se, kakor znano, resno trudi, da bi realiziral ta načrt, čeprav so težave, ki se mu stavišajo na pot, na prvi pogled videti nepremostljive. Njegova vnaša in poštenost pri tem sta vsa obdobja vredni. Saj ga je na pr. samo vožnja iz Afrike v Jugoslavijo stala nič manj kot 90.000 Din. Pripeljal se je v domovino na lastne stroške in na lasten riziko.

Zastopnikom tiska je g. konzul podal nekajšen preizkus gospodarskih razmer v južni Afriki in opisal možnosti za povečanje gospodarskih stikov med južno Afriko in našo državo.

Južna Afrika se je odločila opustiti zlati standard. Pričakovati je zaradi tega ogromne preokrenitve na ekonomskem polju. Opustitev zlate valute pomeni za južno Afriko novo ero, s tem pa na svetovnem trgu še hujšo konkurenco.

Unija južne Afrike se je pričela šele zadnja leta uveljavljati na svetovnem trgu, posebno z volno in koruzo, zadnje čase tudi s sadjem — pomarančami, bananami, jabolki, grozdjem in raznim konzerviranim sadjem — ki bo uspešno konkuriralo evropskim izvoznikom.

Struktura južne Afrike je v glavnem ista kot v Jugoslaviji, če izvajamo to, da nima lesa. Je to dežela, ki ima najlepšo bodočnost in ki se z najhitrejšim tempom industrializira. Na njenem trgu konkurirajo že vse države. Jugoslavija je bila pred tremi leti še povsem nepoznana na njenem trgu; zadnje čase pa se je tudi ona začela uveljavljati. Izvoz iz Jugoslavije je v letu 1931 znašal ca. 15 milijonov Din in sestoji po večini iz cimenta, taninskih ekstraktov, hmelja, lesa za stavbe in lesnih izdelkov.

Amortizacija vojne škode

Izšel je načrt za 9. amortizacijo vojne škode, ki prinaša novost v povečanju amortizacijske kvote.

Numeriranih obveznic je bilo 4932, torej za nominalnih 4.932.000.000 Din. Izdanih pa je bilo 4.914.099 kom. za 4.914.099.000 Din.

V letu proračunskih let od 1924-1925 do vključno 1931-1932 je bilo amortiziranih 178.722 kom., nadalje 230.022 kom. in za dobitek 1333 kom., skupno torej 395.077 kom. 31. decembra 1931 jih je bilo v obliki 4519.022 kom.

Ce še prištevamo lansko amortizacijo, dobimo skupni znesek 415.880 kom., tako da prihaja za izplačilo kupona št. 9 v posle samo 4.498.210 kom. V proračunu za 1932-1933 je bil določen znesek 36 milij. za amortizacijo. Odštevisi že izvršeno amortizacijo ostanke za amortizacijo v gotovini samo še 16 milij., ta znesek pa je finančni minister povišal na 20 milij. Din.

Zrebanje teh obveznic v celoti seriji po 1000 številki bo 16. januarja, naknadno pa še 18. ozir. 20. januarja.

V novem proračunu za 1933-1934 je ostala amortizacijska kvota za vojno škodo neizpremenjena na 36 milij. Din, kakor v sedanjem. Pač pa se je zmanjšala vsota potrebna za obresti od 113.750.000 Din na 111.250.000 Din. Pač pa se bodo povečali dobitki od 3,5 na 7 milij., njih število pa ostanke neizpremenjeno: 188.

GOSPODARSKA LITERATURA

Svetovna trgovina 1931 in prvo polovico 1932. Zveza narodov, odnosno njen odsek za gospodarsko-finančne študije je zbrala podatke o svetovni trgovini za 1931 ter za prvo polovico preteklega. Iz objavljenih podatkov je razviden velik padec svetovne trgovine v zadnjih dveh letih.

Otmir Pehani, Prot anarhiji v gospodarstvu. Ljubljana 1932. Samozaložba. Knjiga ima podnaslov Gospodarska in sociološka študija s posebnim ozirom na sodobno krizo človeka, njegovega gospodarstva, družbe, kulture, civilizacije in duha.

Koledar Društva jugoslovanskih obrtnikov za 1933. Uredil Lenard Frido. Ljubljana. Koledar vsebuje tudi 24 slik v bakrotisku.

Lučilni tečaj za mizarje v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI priredi tečaj za mizarstvo luženje v dneh od 9. do 10. januarja 1933 v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. Interesenti naj se zgledajo pri Skupni obrtni zadrugi v Gorenji vasi, kjer dobe vsa podrobnejša navodila.

Ustavitev rečnega prometa. Prometni minister je odredil ustavitve prometa na liniji Beograd-Senta, Beograd-Nowi Sad in na kanalu Begej. Nadalje je ustavljen tudi mednarodni promet kosovnega blaga na Donavi z Avstrijo, Nemčijo, Madžarsko in CSR.

Saditev tobaka. Uprava državnih monopolov je dovolila v letu 1933. saditi producentom tole število tobaknih sadik: vardarska ban. 592.674.000, moravska 56.428.000, drinska 14.463.000, donavska 65.674.000, primorska 76.994.000 in zetska banovina 12.623.000 komadov. Prijave se sprejemajo do 31. januarja 1933. Nadalje je določila tudi cene po kategorijah.

Potršnja električnega toka v Splitu je leta 1931. znašala 11 milij. kilovatih ur (leta 1930. 7,5 milij.). Največ toka porabi industrija: 7 (5) milij. ur, potršnja v mesu samem pa znaša 4,0 (2,5) milij. kilovatih ur.

Državna solarna v Učlinju. Po poročilih hrvaških listov posnemamo, da je gotova velika državna solarna v Učlinju, ki bo iz elane vode leta 1934. proizvajala sol za vsoto potrebo v državi.

Zvišanje ažia v italijanskem kiliringu. V ponedeljek je Narodna banka zvišala ažio v italijanskem kiliringu od sedanjih 20,5% na 28,5%. S tem je ažio v italijanskem kiliringu izenačen z ažijem v nemškem in francoskem plačilnem prometu. Za ostale devize kakor tudi za ostale kiliringe velja ažio 20% kakor doslej.

Borza

Dne 2. januarja 1933.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdam, Berlina, Curiha, Newyorka in Prage. Popusti je Bruselj, dočim so se uvrstili Trst, London in Pariz.

Na zagrebški borzi je bilo zaključenih 8000 šilingov po 9,05, tečaj je bil 9-9,20. Nadalje so notirali grški boni 33 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2314,85-2326,21, Berlin 1969,53-1986,38, Bruselj 797,46-801,40, Curih 1108,35-1118,85, London 191,42-193,02, Newyork 5738,81-5767,07, Pariz 224,90-226,02, Praga 170,45-171,31, Trst 2914,46-296,86.

Naseljavanje naših ljudi v južni Afriki se je začelo že pred 40 leti. Naša kolonija šteje tam okoli 1800 oseb, ki se v glavnem ukvarjajo: Hrvti z zidarstvom in prostimi poklici; domačini iz Boke Kotorske z mesarsko obrtjo; od katerih je samo v Johannesburgu 60; rojaki iz okolice Splita in otokov so po večini farmerji, ostali pa delajo v zlatih rudnikih. Zaslugek naših ljudi je precej ugoden. V zlatih rudnikih na pr. zaslužijo od 350 do 700 Din na dan. Dotok iz Jugoslavije pa je omejen in vezan na pogoj, da novi naseljenec dokaže, da bo takoj zaposlen, oziroma mora imeti garanta, ki prevzame jamstvo, da novi naseljenec v teku dveh let ne bo padel v breme državi. Za Jugoslavijo je določena kvota a 50 naseljenci letno.

Uvoz v Unijo južne Afrike je vedno mogel, v kolikor more uvoženo blago pokazati prednosti napram drugim konkurenčnim državam in v kolikor more tudi s cenami konkurirati. Ne sme se pozabiti, da na tem trgu tržijo že vse države sveta, posebno Japonska, ki s svojimi nizkimi cenami onemogočuje uvoz drugih držav.

Johannesburg, v katerem g. konzul Strekelj živi, je — čeprav je glavno mesto južne Afrike Capetown — center ne samo trgovine, ki kontrolira vso Afriko, temveč tudi center finančnega sveta. Mesto je najnovejšega datuma in najmoderneše zgrajeno. Leži ca. 2000 m nad morjem. V okolici Johannesburga so največji zlati rudniki, globoki do 3000 m, ki dajejo 52% svetovne produkcije zlata. Klima izborna. Število umrljivosti najmanjše na svetu. Sedež univerze z vsemi fakultetami. Mesto šteje 350.000 prebivalcev in je tretje največje mesto v Afriki.

Z gospodarskega stališča ni izključeno, da bo med Jugoslavijo in južno Afriko prišlo do kakšne izmenjave blaga. Trg ima velike potrebe z ozirom na to, da je dežela šele v razvoju.

Gospod honorarni konzul odputuje še danes z nočnim vlakom v London in odond v južno Afriko nazaj. Pozdravljamo ga pri odhodu in mu želimo kar največ sreče in uspehov pri realizaciji načrta, kateremu se je z dušo in srcem posvetil.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 51.236 Din.

Curih. Pariz 20,29, London 17,36, Newyork 519,75, Bruselj 71,95, Milan 26,62, Madrid 42,40, Amsterdam 208,70, Berlin 123,725, Stockholm 94,5, Oslo 89,50, Kopenhagen 89,90, Sofija 3,76, Praga 15,38, Varšava 58,20, Atene 2,75, Carigrad 2,505, Bukarešta 3,085.

Vrednostni papirji

Državni papirji so danes popustili. Promet je nezmaten, saj je znašal na zagrebški borzi samo 500 kom. vojne škode. Nadalje je bilo zaključenih še 10 kom. delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% invest. pos. 53 den., vojna škoda 248 den., 8% Bler. pos. 46 den., 7% Bler. pos. 42 den.

Zagreb. Državni papirji: ... invest. pos. ... 50, agrarji 27 bl., vojna škoda 248-250 (248, 250), 2. 228-238 (230). 6% begl. obv. 33-35,50, 8% Bler. pos. 43 den., 7% Bler. pos. 39-43, 7% pos. DHB 51 bl., Tobake reške 10-18, Srečke Rdečega križa 10-20. — Delnice: Narodna banka 4100-4500, Priv. agr. banka 250-258 (265), Nar. šum. 17,50-30, Guttman 60 bl., Sečerana Osjek 182 bl., Sečerana Bečkerek 800 den., Impex 50 den., Isis 30 bl., Trboveljska 175-195, Dubrovačka 220 d. Belgrad. Narodna banka 4400 bl., Priv. agrar. banka 252-258, 7% inv. pos. 52,50 bl., agrarji 30 bl., vojna škoda 249-250 (250, 249), 6% begl. obv. 35,25-35,75 (35,50), 8% Bler. pos. 50 bl., 7% Bler. pos. 44 bl., 7% pos. DHB 46 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 61,45, Alpine 11,45, Trboveljska 21,30.

Žitni trg

Tudi v novem letu je tendenca za pšenico nadalje čvrsta in cene še naraščajo. Danes je bil tečaj za novo 175 denar bre zponudbe. Tudi cena moke je narasla in stane 290, banatska pa 295. V ostalem ni bilo izprememb.

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad 171-173, okol. Sombor 169-171, srbč. 172-174, gbč. 173-175, gbn. 170-172, srem. 173-175, bač. sreb. 78 kg 177-179, srbč. ladja Tisa 178-180, koruza bač. gar. v strokih 51-53, za januar 51-53, za marec, april, maj 65-67, ban. gar. 67-69, sr. gar. 51-53, za marec, april, maj 65-67, suš. 60-62, ban. suš. 55-57, bač. suš. 60-62, moka bač., ban. 6g in 6g 272,50-287,50, 2. 252,50-267,50, 5. 232,5-242,5, 6. 187,50-202,50. Ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna. Promet: 26 vagonov.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet stalen. Pšenica marec 12,86-12,97, zaklj. 12,97-12,98, maj 13,23-13,31, zaklj. 13,31-13,32, rž marec 6,97-7,05, zaklj. 7,03-7,05, koruza maj 6,55-6,59, julij 7,95-7,98, zaklj. 7,98-7,99.

Zivina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 2410 goved, iz Jugoslavije 137, na kontumancnem trgu pa je bilo 41 goved iz Romunije. Cene: voli najboljši 1,65, II. 1,40-1,55, III. 1-1,30, III. 0,70-0,75, krave I. 0,90-1,05, II. 0,80-0,85, bliki 0,80-1,05, klavna živina 0,55-0,75. Tendence je bila zelo medla. Cene so padle za 10-15 grošev.

Jajca

Mednarodna jajčna trgovina je na celj črti mirna. Radi stalno miliga vremena se pojavlja nova produkcija in pritiska na cene. Izbojlanja tako dolgo ni pričakovati, dokler ne nastopi času primerno zimsko vreme. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 31. decembra 1932.

Naznanjam vsem znancem in prijateljem pretužno vest, da je moja sestrična, gospa

Elizabeta Wechtitsch
rođ. Jalen
poštna adjunkcija

po dolgem trpljenju, previdna s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v sredo, dne 4. januarja 1933 ob pol 3 popoldne od doma žalosni, Zrinjskega c. št. 3, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1933.

Renzenberg Pavla.
učiteljica v pokoju.

Vzgojiteljici novih rodov

(Ob 60 letnici rojstva sv. Terezije D. J.)
2. I. 1873 — 2. I. 1933.

Dvajset let je minilo, odkar je šel spomin nanjo po knjigi »Die Geschichte einer kleinen Blume«. Privikrat doslovno mimo mene. Učiteljica na šoli, kjer sem bil katehet, mi je izročila na upogled in uporabo. Pogledal sem naslovno sliko in sem knjigo spet odložil in vrnil. Mislil sem si, kaj bi mogel z njo začeti pri mladini; z redovnico med živahnim mladim svetom in to celo z redovnico iz tihega in strogega Krmela?

Cez štiri leta, med vojno, 9. decembra 1916 mi je, ne sicer ista knjiga, pač pa izdaja iste knjige vnovič prišla pred oči. Odpremi in najdem zapisan stavek, ki me je popolnoma prevzel: »Tako dobro je, da se spoznamo in nekoliko poizvedemo, s kom bomo večno živeli.« Dobro, sem si dejal. Stopil sem v knjigarno in sem poravnal račun za knjigo, ki mi je bila dotlej dana na ogled.

Tisto leto pred božičem, pred svetim večerom je bilo, prinesem knjigo v šolo: v četrti razred, na dekliškem oddelku. »Deklice, sveta noč prihaja. Kaj vam bo prineslo božje Dete? Novo obliko? In če vam ne bo prav pristojala, to boste nevoljne. To ne bo lepo. Poslušajte, kaj berem v tej knjigi o Mali Tereziji?« Odprl sem knjigo in prečital odstavke: »Mali so ji novo redovno obleko. (Tisto, ki je še danes ohranjena.) To je bila druga obleka po preobleki. Obleklo jo je za božič 1896. Ker ji je jako slabo pristojala, so jo vprašali, če je zavoljo tega nevoljna. »Kaj šel toliko mi je na tem, kakor če bi bila obleka Kitajca, dva tisoč milj od nas oddaljena!« Obrnil sem se k deklicam: »Glejte! To je bilo prav pred 20. leti. In nocoj, če bo treba, kajne, boste ve tako rekile in naredile?« »Bomo, bomo!« so zatrjevale deklice vseprek. Pokazati sem jim moral njeno podobno. Mala Terezija si je mahoma osvojila srca vseh deklic.

Pri deklicah sem imel lahko in hitro zmago. Kako bo pri dečkih? Stopil sem do njih. Tudi v četrti razred. Pri vstopu sem takoj naletel na dva dečka, ki sta bila v živahnem medsebojnem boju. Vsi dečki so se glasno zasmeli, češ sedaj pride plačilni trenutek za obo. Kako resnično se mi je izkazal pregovor: »Kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima.« Še nikoli nisem bil nobenega dvo-boja tako vesel. Prav to, kar sem za dečke v knjigi pripravil, je našlo sedaj svoj popolni pomen in namen. Z resnim obrazom rečem dečkom: »Sedite! Videli smo dvoboji, ki se mora končati z veliko zmago nas vseh. Ali prej vas moram pozvati na duhovni dvoboj. Cujte, kaj berem v tej knjigi.« Odprl sem knjigo na zaznamovanem kraju in sem čital: »Henriku se je prikazal angel in mu velel naj neha z mrtničenjem samega sebe, ker si je zrahljal zdravje. Rekel mu je: Doslej si bil v boju navađen vojak. Zdaj te povzdignem v viteza. In Henrik je spoznal, da duhovni boj v svoji važnosti — presega mrtničenje. To koristno mesto sem našel v življenju blaženega Henrika. Mamical Ljubi Bog ni hotel, da bi bila jaz preprosta vojak. Takoj me je povzdignil v viteza. Hitiela sem na duhovno bojišče — v boj proti sebi, s samozato in z malimi, skritimi žrtvami. V tem boju sem našla mir.« Zapri sem knjigo. Na resnih obrazih svojih učencev sem spoznal, da so me poslušali in razumeli. Pozval sem jih na duhovni dvoboj. »To je bila deklica in povzdignjena je bila v viteza Dečki, dokler se boste pripravili in borili med seboj, boste komaj vredni imena preprostega vojaka. Ali boste bili preprosti vojaki, ali vitezi?« »Vitezi!« mi je zagrmelo od vseh strani. S hvaležnim pogledom na njeno podobno sem odložil knjigo o Mali Tereziji: Zahvaljena! Tudi do dečkov, do preprostih deških src, ima tvoj zgled in izrek čudovito moč.

Poizkusil sem ereti tudi pri dekletih in fantih. Postal sem ribič z mrežami Male Terezije. Pripravil sem dvojen govor. Pri dekletih v družbi, pri mladeničih v društvu. Najraje bi bil govoril v cerkvi vsem množicam, izpred oltarja in izpred njene podobe. Ali Mala Terezija tedaj še ni dosegla časti cerkvenih oltarjev. Oboje sem torej opravil v družbeni sobi. Hotel sem, da bi dekleta navdala z zaupanjem v mogočno novo vzornico in priprošnico, mladeniče pa z velikim pogumom za uresničenje velikih ciljev, ki se v bližnji bodočnosti svetijo pred nami. Za nastop pri dekletih sem naprosil prijatelja glasbenika, da mi napravi napev na sledeče poslovenjeno besedilo:

Drugi bodo v les in kamen
tvojo slavo dvigali;
mi ljubezni svoje plamen
bomo v peemi vžigali.

Travniki so razcveteni,
drugi, rože trgajte!
Mi se bomo k Roži eni
zbrali: krog Terezije.

Nagovor dekletom sem zasnoval tako, da se je njegov sklep prav primerno sklenil z enoglasno in enodušno hvalnico Mali Tereziji. Učinek ni izostal.

Pri fantih pa se je zgodil polom. Resničen polom! Med njimi je sedel sedemnajstletni borec, ki je tako hitro rastel, telesno namreč, da skoraj ni več vedel, kam bi del svoje predolge roke in posebno se predolge noge. Ovil se je z nogami stolovih nog svojega soseda. Stolove noge niso pokazale dovolj odpornosti. In zgodil se je resničen polom. In kirohot! Jaz pa sem bil prav na sredi resnega nagovora o Mali Tereziji. K sreči so mi prišle na misel Gospodove besede: »Pojdi izkušnjave! V pohujšanje si mi!« Opomin je izdal. V društvu se je vrnil red in mir. Po nagovoru je bilo še nekaj smeha. Vendar se mi je tudi ta veseli spomin obrnil v dobro. Poiskal sem doma v knjigi Male Terezije primerno mesto, katero bi koristno obrnil na padec v družbeni sobi, kjer se je tovariš zgrudil tovarišu pod noge. Našel sem, kar sem iskal. Na prihodnjem sestanku sem ga fantom pri »slučajnostih« omenil z vedrim obvestilom: »Še vam je v spominu, kako se je zadnjič »truden potnik« med govorom zgrudil na tla. Kaj si je neki tedaj mislila Mala Terezija? Naj sama pove! Cujte! Tu je zapisano! Prečitali dotično mesto iz knjige. «Mislila sem si: To je pač res. Slična sem trudnemu, izdelanemu popotniku, ki se na cilju onemogoči zgrudil...« Dal a jaz se zgrudim ljubemu Bogu v naročje...« Samo to sem prečital in dostavil: »Naj bi se tako zgodilo nam vsem!«

Mladenič, »truden popotnik«, ki mi je dal za vse to povod, mi je čez nekaj let poslal sliko sv. Male Terezije, ki jo je sam napravil. Pod sliko je bila roža z napisom v Terezijinem stilu:

»Rožo pomladansko zate razlistavam,
da bi posušila vroče ti solze.« V. T.

Srečno in blagoslovljeno novo leto želi

stavbeno in pohištveno mizarstvo

Aloj. Trink

Ljubljana, Linhartova ulica.

Sport

Preteklo nedeljo ni bilo v Ljubljani posebnih sportnih prireditelj. Imeli smo samo nadaljevanje nogometnega turnirja za brezposelne igralce. To nedeljo je iz raznih vzrokov odpavila napovedana tekma med Slovanom in Koroto. Za nadomestilo sta se sprijela Slovan in Vojaški tim, v katerem srečanju je zmagal Slovan s razmerju 5:3. Vojaško moštvo je največ radi svojega golmana odšlo tako poraženo z igrišča. Hermes je pa s hazzenskim rezultatom zaslužen odpravil svojega turnirskega nasprotnika Grafiko z 8:1. Ta poraz Grafike je tembolj razočaral, ker so nekateri celo računali z njeno zmago. Grafika je igrala ves čas, zlasti v drugem polčasu, docela podrejeno vlogo. Obe tekmi sta sodila neizpraznena sodnika še precej zadovoljivo, zlasti g. Globelnik, ki je bil enakovreden marsikateremu izpraznemu zveznemu sodniku. S tem pa seveda ni rečeno, da je vprašanje sodnikov v redu; kajti razmere, katere preživlja baš sedaj naš nogomet, so nevdržne in odnošaji med nogometno zvezo na eni, ter zborom nogometnih sodnikov na drugi strani, bo treba čimprej in pametno rešiti, če nečemo, da ne bo šel ves jugoslovanski, prav posebno pa naš slovenski nogomet, še hitreje rakovo pot.

Ker smo že ravno pri nogometu, bi omenili še naše mnenje glede nogometnih sodnikov.

Sklep zadnje skupščine jugoslov. nogometne zveze, s katerim se je odvzela zboru nogometnih sodnikov vsaka avtonomija, gotovo ni na mestu. Že doslej je bilo čuti nebroj pritožb, da je ta ali oni sodnik »drukal«, odnosno sodil tekmo v prid onega kluba, katerega član je. Odslej bi znala biti stvar še hujša, ker sedijo neredkokrat v nogometnih inštancah ljudje, ki favorizirajo samo gotove klube. Iz tega torej sledi, da je avtonomija sodniškega kadra nujno in neobhodno potrebna. Razume se, da mora vladati tudi v zboru nogometnih sodnikov odnosno v njegovih sekcijah kar največji red ter objektivnost in da morajo sodniki vršiti svojo, sicer težko nalogo pravično in točno po tozadevnih pravilih, po svoji najboljši vesti in preudarnosti, ne glede na osebo, klub ali narodnost. Zato bi bilo najbolje — dokler vladajo pri nas take razmere — da bi sodniki ne bili člani nobenih klubov ampak samo svojih strokovnih sodniških sekcij, ki bi bile včlanjene v Zvezi nogomet. sodnikov, ta pa v Zvezi sportnih zvez. Ker pa razmere v našem sportnem gibanju kolikor toliko poznamo, skoraj ne verjamemo, da se bo stvar povoljno rešila v splošno korist sporta in še posebej nogometa, ampak se bo životalno tako naprej kakor doslej. Kajti malo je sportnikov, ki bi videli preko plota svojega kluba, še manj pa onih, ki bi hoteli sport pravilno razumeti. Korist in zdravje, ki naj bi ga imeli sportniki od telesnih vaj, je stopilo pri tej sportni politiki močno v ozadje. Zato gotove sportne panoge ne morejo prodrati med širše plasti naroda.

Dočim se pri nas pripravamo, drugod zelo pridno delajo. Nemčija se z mrzlično naglico pripravlja na prihodnjo olimpijado, ki se vrši — kakor znano — v Berlinu. Urediti hoče vse sportne naprave kar najidealnejše, pripravlja pa tudi za čas olimpijskih iger veliko sportno razstavo. Da bo svoje sportnike kar najbolje pripravila, menda ni treba posebej omenjati.

21-letna francoska plavalna zvezda, znani Cartounet se je odzval povabilu Nemcev, s katerimi bo startal v letošnjem letu. Za njegove nasprotnike so Nemci določili Stietasa, Wittenberga ali Schwarza. Za predpripravo namerava Cartounet koncem januarja potolči sedanje rekorde v prenem plavanju na 100 in 200 m.

HOCKEY NA LEDU — OTVORITEV SEZONE.

Dvadnevno gostovanje Rumunov.

Prvi nasprotnik Ilirije v letošnji sezoni bo Telefon Club Roman iz Bukarešte, ki bo odigral dve tekmi v Ljubljani na sportnem drsališču Ilirije in sicer prvo v soboto, 7. t. m. ob 15 ter drugo v nedeljo ob 11.

Dvadnevno gostovanje Rumunov, ki se nahajajo trenutno na turneji po Italiji in Avstriji pa bo neglede na ostalo sportni dogodek prvega reda — saj je to prvo gostovanje rumunskih sportnikov v naši ožji domovini. Ilirija pripravlja rumunskim gostom pristen sprejem, dolžnost našega sportnega občinstva pa je, da z odgovarjajočim posetom dokumentira našo gostoljubnost in sportno zavedenost.

Oblastveno dovoljena razprodaja

vse vrste manufakturnega blaga izpod nabavne cene pri

Oblačilnici „Ilirija“
Mestni trg 17/I, Ljubljana

Metlika

Težke posledice pretepa. Na sveti večer so se v neki metliški gostilni zabavali kmečki fantje iz bližnjih vasi. Med njimi vladajo že stare razprtije, pa so se po odhodu iz gostilne okrog treh zjutraj spoprijeli. V temu je padlo več udarcev z lesenimi koli in palicami, pa je med drugimi dobil težek udarec tudi 21 letni Škrinjar Jože iz Draščev. Fantje so ga prenesli na dom, kjer je ležal v nezvesti in 30. decembra umrl. Obdukcija je ugotovila, da mu je vsled udarca s palico počela čelna kost in je dobil tudi možgansko vnetje. Orožniki so ugotovili krivca. Tudi več drugih fantov je odneslo poškodbe iz te bitke, katere se je, kakor omenjeno, vršila v zgodnji jutranji uri in temi pa ni mogoče najti objektivnih prič, ki bi opisale in pojasnile dogodek.

Gradba ceste. V Pilatovcih občina Radatovič, grade nove del ceste, kateri bo vsled manjša strmine in ovinka mnogo olajšal promet v tem kraju. Želimo, da tudi drugo nevarne in strne dele ceste v doglednem času popravijo in odstranijo ovinke, kateri ogrožajo dober promet pa na večih mestih tudi življenje pešakov.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinčna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službeiščejo

Zakonski par
brez otrok, išče službo. Živina, poljska, hišna dela. Gubčeva 18. Pobrežje-Maribor. (a)

Mladenč
vaje vseh kmetijskih del in ravnanja s konji, išče službo kot hlapec. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 9. (a)

Službo dobe

Trgov. vajenca
in trgovskega praktikanta dobro priporočena, inteligenta z primerno šolsko izobrazbo, ki morata imeti veselje do železnice in tehniške stroke sprejmemo. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Marljiv in pošten« št. 3. (b)

Šiviljska pomočnica
samostojna moč, spretna in natančna v izdelavi, stara okrog 30 let se takoj sprejme pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Le katere so delale po več let po boljših salonih se naj ponudijo. (b)

Kolporterji
dobe se en zaslužek. Pojasnila daje uprava »Grude« Ljubljana, Pražakova ul. 8. (b)

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste na bote pri Komandanti družbi M. Jankole Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Hranilno knjižico
z vlogo 30—35.000 Din kupim takoj. — Ponudbe pod »Takoj« št. 18.541 na upravo »Slovenec«. (d)

Objave

Smučarji!
Mnogo prihranite v današnji krizi, ako si za Vaš kostim naročite kroj v Krojnim učilišču, Šmartinska 14. Tam dobite ob enem vsa navodila, da si ga lahko izdelate v domačem gospodinjstvu. (a)

Vnajem

IŠČEJO:
Gostilno
v okolici Kranja takoj sprejemem s kavcijo ali na račun. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 31. (b)

ODDAJO:
Vrtnarija
na Glincah se odda pod ugodnimi pogoji. Vprašati: Glinca št. 18. (n)

Trgovski lokal
primeren za trgovino ali obrtnika oddam. Ljubljana VII, Kettejeva 7. n štati: Glinca št. 18. (n)

Stanovanja

Dvoje stanovanj
dvoobno in trisobno s kopalnico takoj oddam. Zeljarska ul. 11, Mirje. c. (b)

Stanovanje
z vsemi pritliklinami se odda v Dalmatinovi ul. 3/III s 1. februarjem 1933. Poizve se v stavbni pisarni Rimska c. 2/I. (c)

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se jim tudi v prihodnje prav toplo priporoča trdka

F. I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Opremljeno sobo

s prostim vhodom, snažno in svetlo, v središču mesta, se odda enemu ali dvema stalnima gospodoma ali gospodičnima. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba«. (s)

Dve sobi

prazni v I. nadstropju na Sv. Petra nasipu oddam 1. februarja. Ponudbe pod »420« na upravo »Slov.« št. 7. (s)

Posredstva

Prodaj

vili slično, enonadstropno, zidano, dobro ohranjeno hišo, obstoječo iz 7 parketiranih sob, kuhinje, shrambe, kleti, veže in stranišča, ter posebej gosp. poslopje. Hiša se nahaja v sredini zamejenega cvetličnega, zelenjadnega in sadnega vrta, tik ob cesti in farni cerkvi. Cena 150.000 Din. Plača se lahko tudi z vložno knjižico Ljubljanske Mestne, Kmetijske ali Ljudske posojilnice. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Idiličen kraj na Dolenjskem« 18.527. p

Hiša z vrtom

v Šoštanju, na zelo ugodnem prostoru, z vodovodom itd., naprodaj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 18.507. (p)

Hiša

dvostanovanjska, električna razsvetljava, vrt, studenec, pol ure od Maribora, takoj ugodno naprodaj. Vprašati: Cesta na Brezje 42, Pobrežje-Maribor. (p)

Prodaj

Zdravo, suho seno
prešano, v balah, prodaja L. Noušak, Bosanska Dubica. (l)

Prodaj štiri sani

tri oblike zapravljička, ene kolesja, kakor tudi dva kolesja po ugodni ceni. Sprejemem kovaškega vajenca. Nastop takoj. M. Vojaka, kovač, Rodica 26, p. Domžale. (l)

Prvovrstno

ženo moko
kupite najceneje le pri Pavel Bertonec, valjni mlin — Domžale. (l)

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Sir trapist

samo 12 Din kg. Mlekarna, Mediatova hiša. Dunajska cesta 17. (l)

Konfekcija — modal

Naicenejši nakup Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg. (l)

Orehova jedra

domače in istrsko brinje ter fige za žganjekuho nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Odpadke od žage

dobro osušene in kratko žagane, prodaja v vsaki množini Ivan Šiška, Metelkova ulica 4. (l)

Slamorenica

mlin za koruzo mleti, železniške tračnice, rebraste cevi (Rippenröhre) — prodaja Mihael Kavčič, Zg. Šiška. (l)

Jabolka

epa zimska od Din 2.50

naprej stalno na zalogi pri Gospodarski zvezi Ljubljana

115 Din

1 m² žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupimo po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Obrt

Oves in koruzo
kupite najceneje pri trdki A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina s titom. Kraljeva cesta 24.

Priporočajte povsod dnevnik

SLOVENEČ

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

ZAVARUJE: 1. požar. 2. vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonove. 3. življenjska zavarovanja v vseh modernih kombinacijah, posmrtninsko zavarovanje »Karitas«

Zavarujte sebe in svoje imetje — in pri domači slovenski zavarovalnici.

Zapustila nas je za vedno naša dobra mama, babica, prababica in tašča, gospa

MARIJA ČERNE

vdova po uradniku O. U. Z. D.

danes, dne 2. januarja ob 7 zjutraj, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v torek, dne 3. januarja 1933 ob 4 popoldne od doma žalosti, Celovška cesta št. 74 a, na pokopališču k Sv. Križu.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1933.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Za premnože dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nadvse ljubljene soproge, sestre in tete, gospe

HELENE PRAUNSEIS

kakor za poklonjene vence in cvetje se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. sestram usmiljenkam ter vsem, ki so blago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1933.

Žalujoči ostali.

Odšel je v boljše življenje naš dobri oče, stari oče in tast, gospod

LOVRO PALOVEC

hišni posestnik

v 86. letu starosti.

Pogreb se bo vršil v sredo ob 14 iz Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska c. Sv. maša zadušnica bo v cerkvi sv. Jakoba v četrtek ob 7 zjutraj.

Ljubljana, dne 2. januarja 1933.

Žalujoče rodbine:

Palovec, Anderwald, Vernič.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

Tako je pričel major Henri de Beaujolais svoje pri-povedovanje:

»Ali ste kdaj kaj slišali o naši mali trdnjavi Zinderneufu, ki je daleč na severu od Zinderja, severno od vaše Nigerije? Ne? Dobro, slišali boste sedaj, zakaj tam se je odigrala nerazumljiva tragedija.

Bilo je vražje vročega jutra. Predstavljajte si mene v mojem stanu, kako v pidžami zeham nad svojo kavo, medtem ko čujem iz vojašnice mojih legionarjev klic »Vstanite! Vstanite! Bil je vojak, ki nosi do postelje do postelje vrč s kavo in budi speče za novi dan v peklju. Pravkar sem si bil leno našel eno tistih smrdljivih kaporskih cigaret, ko je pridrvel moj sel in blebetal nekaj o umirajočem arabskem poslaniku — ti Arabci umirajo za vsakih par milj, ki jih prepotujejo — ki se je na svoji umirajoči kameli ustavil pred vhodom krič, da je prijezdil iz Zinderneufa, kjer da je obleganje, krvoprelitje, bitka, umor in uboj; da je vse potolčeno in pričakuje konca, da trobentači trobijo polkovni klic v zbor in napad in da se strašno bore...

»K orožju! K orožju! zavpijem svojim sijajnim možakom in si želim sam pri sebi, da bi bili moji spahi, med tem ko sem vrgel nase uniformo. »Arabeu pa ukaži, da pod smrtno kaznijo ne sme umreti, dokler ga nisem zaslišal,« naročim slu, ko si pašem revolver. »Seržantu povej, da mora biti prednja četa tujske legije na kamelah pripravljena v enajstih minutah. Ostali sledijo na mulah«

Ko smo odjezdili skozi trdnjavska vrata, sem iz pripovedovanja še vedno umirajočega sla, ki je še vedno čepel na umirajoči kameli, doznal, da so opazili v Fortu Zinderneufu z razglednega stolpa veliko krdelo Tuaregov. Izkušeni podčastnik, ki je imel poveljstvo po smrti kapetana Renoufa, je nemudoma odposlal na svoji brzi kameli mehari arabskega sla in mu zabil, da se ne sme dati ujeti od Tuaregov, ako so utrdbo obkolili, temveč naj z vso naglico odjezdi po pomoč — kajti stvar je kazala zelo slabo. Ako so pa Tuaregi le za šalo malo postreljali in odrinili naprej, naj jim sledi in skuša do-gnati, kaj nameravajo.

Poslanik je torej zapustil Fort Zinderneuf in raz pešeni grič opazoval, kako so se Tuaregi odpravili proti zelenici, pustili kamele pod palmami in se resno lotili obleganja trdnjave. Ko so jo obkolili, zasedli peščene griče, si skopali lične jarke, splezali na palme in pričeli gromko streljati, se je zdel slu čas prikladen, da zgine. Cenil jih je na deset tisoč pušk, tako, da sem se bal, da bi jih moralo biti vsaj pet sto. Najsi je bilo kakorkoli, sel je zapustil opazovališče in kakor da bi mu bili pek-lenski za petami, je jezdil noč in dan po pomoč.

Vodil sem prednjo četo na brzih kamelah, ki jim je sledil skadron mul in kompanija Senegalecev, ki je dnevno prepotovala pet sto kilometrov, dokler nismo prispeli do Zinderneufa. Da, in lahko si laskam, da smo dospeli iz Tokota v Zinderneuf v rekordnem času — in jahal sem daleč pred svojim moštvom ter poslušal, da bi slišal streljanje ali trobljenje.

Nikakega glasu nisem slišal, in ko sem prišel na vrh grebena, sem opazil trdnjavo pod seboj na goli ravnini, v bližini majhne zelenice.

Nikakega boja, nobenega znaka o Tuaregih, nobenega sledu o bitki ali obleganju ni bilo videti. Nobenih

temnih razvalin, posejanih z razmrevarjenimi mrličji, ni bilo. Trobojnica je veselo plapolala na drogu in trdnj-avica je kazala popolnoma običajno lice s svojimi sivimi, kockastimi, visokimi okopi, s svojo ploščato streho, stranskimi stolpi in visoko razgledno ploščadjo. Vse je bilo v redu! Cast in prapor Francije sta bila varna. Zavihlet sem čepico nad glavo in glasno viknil od vzhi-čenosti.

V duhu sem že pričel sestavljati svoje poročilo za divizijsko poveljstvo, v katerem primerno pohvalim hi-trost, zanesljivost in pripravljenost moje male bojne sile, in tudi ne pozabim pohvaliti podčastnika, ki je zapo-vedoval Zinderneufu... Toda sedaj naj junaki vedo, da se jim ni ničesar več bati in da je bilo popolnoma vse-eno, ali so bili Tuaregi v bližini ali ne — nevarnost je minila. Jaz, spahijski častnik Henri de Beaujolais, sem privedel pomoč. Šestkrat sem ustrelil v zrak. Vendar me je iznenadilo majhno, toda značilno dejstvo. Opazo-vališče visoko zgoraj na stolpu, h kateremu je vodila dolga lestev, je bilo prazno.

Cudno! Zelo čudno! Neverjetno čudno, pa ob času, ko so se klatile okoli velike ropajoče trume Tuaregov — katerih ena je bila pravkar odbita in ki vsak tre-nutek zopet lahko napade. Podčastniku bom čestital, ko ga bom objel in pohvalil, da je pozabil zastražiti izborne točko razglednega stolpa. Dasi tudi mu je moralo biti poveljstvo nekoliko novo, tega ne bi bil smel storiti. Prav tako bi bil mogel pozabiti obuti si čevlje, kakor je pozabil na tisto stražo.

Lepa reč to, ako se pomisli, da se godi kaj takega v času boja. Bližam se trdnjavi sredi dneva, izstrelim svoj samokres, pa se za to niti najmanj ne zmenijo!

Saj bi mogel biti prav tako lahko celo tuareško pleme ali cela nemška armada.